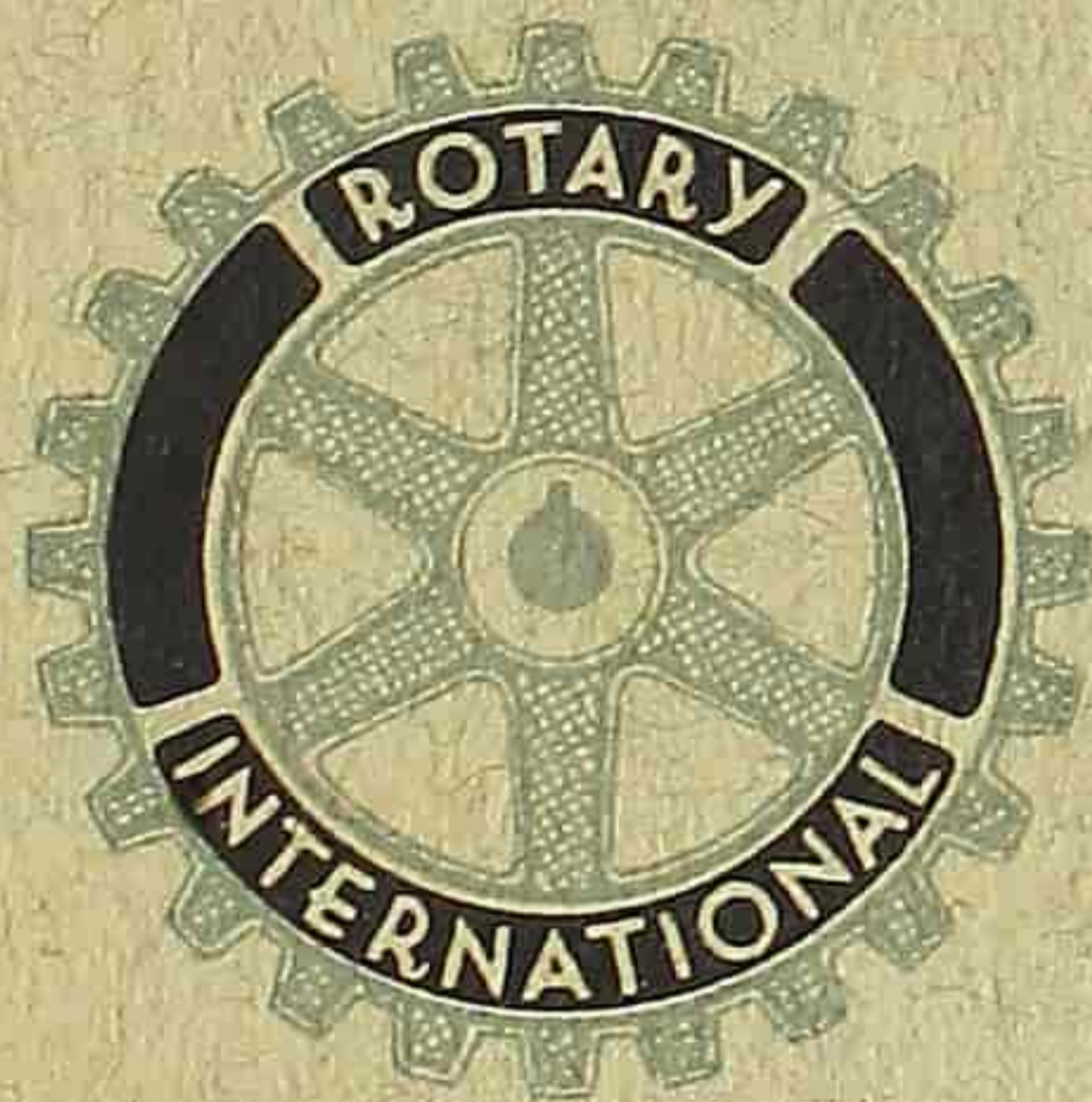

JUGO
SLO
VEN
SKI
ROTAR

LJUBLJANA 1934 NOVEMBER

BIZJAK

KEKSI DVOPEK
MJEŠAVINE
DESERTI

PRVORAZREDNI
PROIZVODI

ZAHTIJEVAJTE UVIJEK KEKSE
S OZNAKOM BIZJAK

V S A K A T I S K O V I N A

ki jo uporablja privatnik, obrtnik ali industri-
jec, mora ugodno vplivati s svojo lepoto.

Take tiskovine vam nudi po osnutkih lastnega

UMETNIŠKEGA GRAFIČNEGA ATELJEJA

(ing. arh. Janko Omahen, ing. arh. Domicijan Sorajnik)

TOČNO IN PO ZMERNIH CENAH

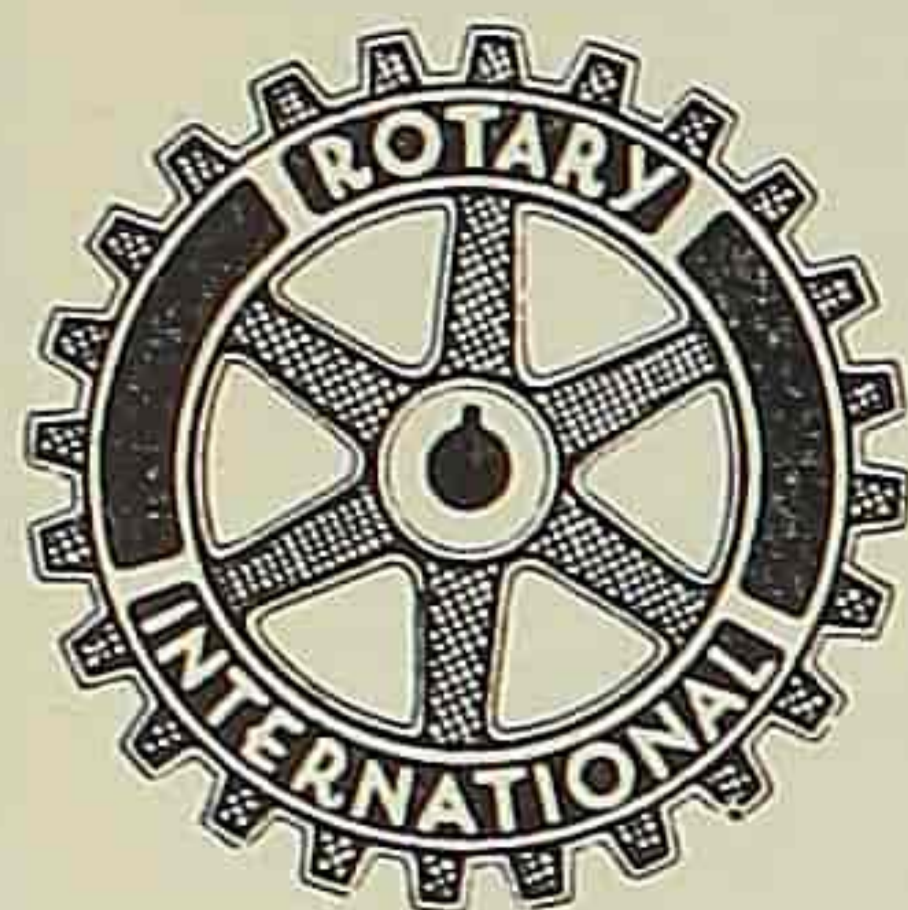
DELNIŠKA TISKARNA, D.D.

V LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 16

TELEFON št. 21-32

PINTAR & LENARD • ŽELEZNINA • MARIBOR

JUGOSLOVENSKI

ROTAR

UREDNIK: DR. VILJEM KREJČI
 GUVERNER 77. DISTRIKTA / LJUBLJANA,
 WOLFOVA ULICA 5 I., TELEFON BR. 24-01

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU /
 CENA 60 DIN GODIŠNJE / BROJ 5 DIN

V. M E S E Č N O P I S M O

Draga braćo rotari! Ljubljana, 15. novembra 1934.

1.) Kad sam Vam pred mesec dana otpremio svoje mesečno pismo, bili smo si u prvom trenutku po groznom marseillskom atentatu, kojega je žrtvom pao naš Viteški Kralj Aleksandar I. Ujedinitelj, svesni, da nas je zadesila strašna nesreća, koja je bila to više porazna budući da smo opravdano očekivali epohalnih uspeha od Njegova putovanja, što ga je blagopočivši Kralj s tolikom požrtvovnošću nastupio za dobrobit Svoje države, u svrhu sporazuma medju narodima i za svetski mir. Onda smo si bili svesni da nas je zadesio nenadoknadljiv gubitak, kad nam je onako tragično preminuo Kralj, Vodja, Ujedinitelj, Otac domovine, nada sve ljubljen i duboko poštovan od nas sviiju i da je pao vršeći svoju najvišu službu za narod i državu od urote, koja nije bila naperena samo protiv Njega sama nego i protiv našega naroda. Tuga, koja je obuhvatila sav naš narod do poslednjega Jugoslovena bez izuzetka, bila je tako duboka i velika, da nismo u prvim momentima mogli niti pregledati situacije u kojoj smo se iznenada i neočekivano našli. Pitali smo se: „Šta će biti sada?“

Danas, po izmaku jednoga meseca, mi smo posve drugi. Rana što nam ju je usud tako duboko usekao u narodno telo, razbolela se doduše i pali nas sve to više, i nesreću koja nas je tako jako zadesila osećamo sve to bolnije. Ali u dušama našim niklo je veliko i neprocenjivo spoznanje, da su temelji, što ih je našoj državi postavilo Njegovo Veličanstvo Viteški naš Kralj Aleksandar I. Ujedinitelj, tako jaki i čvrsti da ih nije mogla ni najmanje pokrenuti ta najveća katastrofa, koja je

tako kruto i teško kao što i neočekivano pogodila naš narod upravo u srce. Treba je bilo najveće Njegove žrtve da smo došli do spoznanja da nas niti najveća nesreća koja je sa svom bezobzirnošću išla preko nas, niti infernalna zloba organizovane urote nisu mogle skrenuti iz onoga ravnovesja, koje je potrebno za očuvanje reda u zemlji i mira na spoljašnost. To je dragocena žrtva, kruna — premda od trnja —, kojom je naš blagopočivši Kralj ovenčao svoje mirovno državničko delo za svoj narod. — Pred nas rotare stupio je novi, silni i svetli uzor nesebičnoga i požrtvovnoga, istrajnoga i promišljenoga rada za općenitost, za sporazum medju narodima i za svetski mir, a ujedno i novi uzor nepokolebive i odane ljubavi do domovine i naroda svoga.

2.) Netom su dospele prve autentične vesti o marseillskom atentatu otpremio sam ove brzojavke:

Maršalat Dvora Njegovog Veličanstva Kralja

Beograd.

U neizrecivoj tuzi koja je obuzela čitav naš narod zbog mučeničke smrti nadasve omiljenog Kralja izražavam Visokom Kraljevskom Domu u ime svih jugoslovenskih rotara najdublje saučešće. Verujući čvrsto u sretnu budućnost naše Jugoslavije izjavljujem nepokolebivu vernost i privrženost Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II

Doktor Krejči Rotary guverner

Ulysse Fabre

Vaison la Romaine

Rotariens yougoslaves consternés par la mort tragique de votre Barthou notre grand ami adressent aux rotariens français ses condoléances émues

gouverneur Krejči.

3.) Prigodom smrti Njegova Veličanstva Viteškoga Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja došli su našem distriktu, našim funkcionarima i našim klubovima od naših rotarskih prijatelja iz sviju delova sveta tako mnogobrojni dokazi saučešća, da se nikako ne ćemo moći svakome pojedincu zahvaliti na način koji bi dolikovao tolikoj pozornosti i ljubavi što ih primismo u preteškim momentima koje proživljamo. Primite, draga braćo rotari celoga sveta, koji ste nam iskazali toliko simpatija i toliko srdačne solidarnosti, najtopliju i najiskreniju zahvalu od sviju članova našega distrikta.

4.) Radi opšte narodne žalosti naši su klubovi otkazali svoje priredbe: R. C. Zemun svoju charter-proslavu, R. C. Osi-

jek proslavu petgodišnjice svoga opstanka. I svoje službene posete što sam ih bio već prijavio klubovima, odgodio sam za docnije vreme. Mnogo naših klubova sistiralo je više nedeljnih sastanaka u mesecu oktobru. Usud je prekruto zadesio naš narod, i prevelika je žalost što je obuzela naša srca a da bi mislili na što drugoga osim na rad, na pravi rotarski rad, koji nam je sada potrebniji no igda.

5.) *Frekvenca.* I ako je minulo letno vreme, kada je iz opravdanih razloga poseta klupskih sastanaka redja, ipak klubovi još ne iskazuju one poprečne frekvence koju želimo. Nisam za to da bi, bilo kojim sretstvima, silio članstvo na redovito posećanje sastanaka. Tko sam od sebe ne oseća potrebe da dodje na svaki sastanak, ako ikako može, onaj ne spada u Rotary Club. Kako smo ponovno naglasili, treba je izdatno povećati broj našega članstva, ipak ne će biti štete ako izostanu članovi koji nemaju pravoga razumevanja za naš pokret a ni pravoga oduševljenja za što intenzivniju saradnju. Roster Vam pruža dovoljan izbor klasifikacija, a naći ćete ih gotovo još mnogo nezaposednutih, pa možete za nje da izaberete nove člane. Ako i je pri izboru novih članova potrebna krajna opreznost, ipak ne dvojim da ćete naći medju narodom dovoljno poštenih, dobrih i marljivih ljudi koji će ne samo osećati nego takodjer i raditi s nama. Rotary nije namenjen samo za „gornjih 10.000“.

6.) *Treba li da revidiramo svojih šest rotarskih ciljeva?* The News Letter br. 9 otvara zanimivu debatu o tom pitanju; o njem su se već izrazili past-president R. I. John Nelson i chairman extension-committee-a R. I. Edward F. Mc Faddin. Očekuje se, da će se o tom, za sve nas vrlo važnom predmetu raspravljati takodjer i na narednoj konvenciji. Zato neka i naši klubovi povedu o tom debatu i neka mi prijave svoje zaključke stalno do kraja ove godine. Nameravam da sastavim o tom pitanju poseban referat za našu distriktnu konferencu.

7.) *Medjunarodnu sedmicu dobre volje* u smislu šestoga rotarskoga cilja trebalo bi da prirede svi Rotary-Clubovi u prvoj sedmici meseca decembra s prikladnim programom sastanka. Tako predlaže R. C. Opelika, Alabama. Zašto ne?

8.) *Konvencija u Mexico City* trajaće, prema zadnjim obavestima, od 17. do 21. junija 1935., a international assembly počinje već 10. junija 1935. Člani koji se nameravaju podati na te rotarske skupštine neka mi se što pre jave, da im pošaljem upute za putovanje i boravak u Mexico City.

9.) *Guvernerske kandidate* najavili su mi:

R. C. Zagreb br. dr. Joso Poduje;

R. C. Beograd br. admiral Dragutin Prica;

R. C. Sušak br. dr. Viktor Ružić.

10.) *Veze s inozemstvom potrebne su i korisne*, ali se bez znanja i posredovanja guvernera ne sklapaju. Zato molim klubove da se najpre obrate na me, kada se ne radi samo o izmeni nedeljskih izveštaja, o pozdravima, čestitanju i zahvaljivanju; i radi samih informacija ne smeju klubovi da se bez moga znanja i posredovanja obraćaju na inozemske klubove.

11.) *Upitne arke* br. 5 glede naših kongresa rasposlao je glavni sekretarijat svima klubovima pa ih molim da postavljena pitanja pretresuju na svojim sastancima i da što pre povrate gl. sekretarijatu primljene blankete s odgovorima.

12.) *Ekstenzija u Rotary International:*

Novoprimljeni klubovi: 3711 Oviedo, Španjolska;

3714 Kalmar, Švedska.

Novoustanovljeni klubovi: Louvain, Belgija;

Vicenza, Italija;

Kaunas, Litva;

Gdynia, Poljska.

13.) *Prestalo je članstvo* u Rotary International:

klubu Pehuacan, Mexico, dne 10. septembra 1934;

klubu Eveleth, Minn, dne 28. septembra 1934.

14.) *Najboljom frekvencom* istaknuo se je u mesecu oktobru R. C. Osijek sa 91.30 %. Iskrene čestitke!

Srdačne i bratske pozdrave šalje Vam vazda odani

Dr. Viljem Krejči, guverner 77. distrikta R. I.

IN PERPETUAM MEMORIAM . . .

HENRIK SABOTHY

PRETS. R. C. MARIBOR

Katastrofa koja je smrću Kralja Aleksandra zadesila našu državu ne znači samo nenadomestljiv gubitak za nas nego i veliki gubitak za čitavu Evropu i za sav kulturni svet.

Sudbina postavila Ga je na jedno od najvidljivijih mesta poveljne Evrope, na kretnicu između dva sveta, na među dveju kultura koje se razvijahu tokom vekova u protivnim smerovima, postavila ga je među zapad i istok — među Rim i Vizantiju.

Prirodna sila naroda, njihova žudnja za samostalnošću i narodnom slobodom, elementarnom je silom išla nakon svetskog rata preko historijskog razvoja i stvorila nove slobodne države.

Maleni ljudi, zaslepljeni stranačkim prejudicijama i tradicionalnom ukročenošću, nisu razumeli velikog momenta i nisu si bili svesni da se takvi događaji u životu naroda ne ponavljaju; i tako je naša država došla u položaj koji je ogrožavao njezin opstanak. U kobnom času naš je veliki Kralj moćnom rukom presekao gordijski čvor i tako spasio državu i stvorio onu Jugoslaviju, za koju se levala krv na potoke — Jugoslaviju koja je bila cilj i žudnja naših najboljih muževa sadašnjosti i prošlosti.

Samo ako gledamo s objektivnoga historičkog vidika na razdoblje od svetskoga rata do danas, moći ćemo pravilno prosuditi veliko državničko delo što ga je izvršio naš blagopočivši Kralj i zapečatio svojom mučeničkom smrću na oltaru Jugoslavije.

Kralj Aleksandar bio je prvi Jugosloven: prvi ne samo po vrsnom redu i po svojem položaju nego prvi po dubokom osećanju i razumevanju svojih dužnosti, prvi po neumornom radu za svoj i naš ideal.

Historija imenovaće ga „Kralja Ujedinitelja“, a mi rotari nazivaćemo ga „Kraljem Služiteljem“ — prvim i najvećim služiteljem u najidealnijem značenju reči. Služenje je bilo čitavo njegovo življenje, i to služenje državi, narodu i pojedincu, bez obzira na zanimanje, veroispovest i pripadnost. No On nije služio samo svojem narodu nego, još u većoj meri, čitavome čovečanstvu kao nepokolebiv borac za mir. Nije bila samo jedanput u njegovim rukama odluka za mir ili za rat — ali vazda je njegova velika državnička mudrost našla način da očuva čovečanstvo od najgorega. Svet je to znao i priznao, zato i žaluju s nama svi kulturni narodi sveta za velikim služiteljem miru.

On, koji je za mladih godina jeo gorki kruh emigracije, koji je proživeo i iskusio sve zlo i sve grozote beskrajnih ratova, koji je, kako ni jedan drugi vladar, delio sa svojim narodom sve trpljenje i verno ga pratio u časovima najveće nesreće — on je znao šta znači rat, a nije na to zaboravio ni onda, kada se je kao triumfator vratio iz ratnoga meteža. Preprečiti rat, sačuvati od toga zla čitavo čovečanstvo: to bljaše veliki cilj njegova služenja. Zato će Ga uvrstiti historija među najveće muževe sviju naroda.

Veliki gubitak združio nas je tešnje na jednoj crti. Izgubivši Oca osvestili smo se bolje no igda i spoznali da smo jedna, samo jedna obitelj. Ujedinjenje postalo je činjenicom i u našim srcima. Prionimo junački uz tu činjenicu, što ju je zapečatio veliki pokojnik svojom krvlju — i ne dajmo da nam je opet istrgaju iz ruku! Svi na okup za jedan sam cilj i dokažimo, da smo vredni velike žrtve, da smo dostojni Njega, koji je za našu domovinu živeo i umro! Duh velikoga Kralja Ujedinitelja neka bdije nad nama i nad našom budućnošću i neka nas vodi putem koji nam je pokazao, putem koji nas vodi u ono

veliko vreme kad će svi Jugosloveni biti združeni u velikoj i sretnoj Jugoslaviji.

U tom znaku, draga braćo rotari, odužićemo se najodanije blagopočivšem Vladaru i u tom smislu duboko se klanjamo Njegovome Velikome duhu: Slava Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!

*

Vreme leti neumoljivo napred. Življenje Kralja Aleksandra spada u prošlost, ali njegovo je delo sadašnjost i temelj na kojem će se graditi budućnost; naša nada, simbol te budućnosti, naš je mladi Kralj Petar II.

Stojeći na grobu velikoga Kralja Aleksandra molimo Boga, da bi milostivi udes bio naklonjen Njegovu nasledniku, da, kad dođe Njegovo vreme, čvrstom rukom vodi državu po stazama Očevim k istom cilju za dobrobit naroda i domovine.

Bilo mu veliko delo velikoga Oca uzor i kažiput, a naša odanost i vernost siguran štit i temelj za sreću naše mile i svete Jugoslavije!

Da živi Kralj Petar II.!

*

IZRAZI SAUČEŠĆA PRIGODOM SMRTI NJEGOVOGA VELIČANSTVA VITEŠKOGA KRALJA ALEKSANDRA I. UJEDINITELJA

Governor dr. Viljem Krejči primio je
ove izjave saučešća:

„Chicago (Illinois), 9. X. 1934.

Deepest sympathy to you and fellow Rotarians in your hour of national sorrow.

Hill, Perry.“

„Trieste (Italia), 11. X. 1934.

Profondamente costernati per barbaro assassinio vostro grande Sovrano Rotariani italiani porgono ai colleghi jugoslavi loro commosse condoglianze

Governatore Piccione.“

„Vaison (La-Romaine, Vaucluse, France), 10. X. 1934.

Rotary français partage votre deuil national et s'incline respectueusement devant la mémoire du grand Roi Alexandre. La Yougoslavie et la France sont unies dans la même douleur

Ulysse Fabre, Gouverneur.“

„Wellington (New Zealand), 16. X. 1934.

Clubs fifty third district convey deepest sympathy national bereavement

Ilott, Governor.“

„Basel (Schweiz), den 12. Oktober 1934.

Lieber Governor,

Im Namen der im 54. Distrikte vereinigten schweizerischen Rotary Clubs möchte ich Ihnen und allen jugoslavischen Rotarierfreunden das herzlichste Beileid aussprechen, das wir empfinden bei dem schmerzlichen, unter so beklagenswerten Umständen erfolgten Verluste, der Ihr ganzes Land betroffen hat.

Der tragische Tod Ihres geliebten Königs hat auch bei uns einen tiefen, nachhaltigen Eindruck hinterlassen. Mit herzlichen Rotarygrüssen

Hans Lichtenhahn,

Governor des 54. Distriktes, Basel.“

„The Hague (Holland), 12 October 1934.

Dear Governor Krejči,

The murder of your very sympathetic King Alexander has created great consternation and sorrow in our contry.

We realize that the world has lost an other great leader, who not only fought for unity in his own country, but also for a peaceful solution of the European problems.

I, as Governor of the 59th district, want to express in the name of all the Rotarians of Holland our great sympathy with this terrible loss for your nation, and I hope you will be so good to convey our deep felt condolences to our Yugoslavian brothers. With very cordial greetings sincerely yours

W. de Cock Buning.“

„Gent (Belgique), 18. X. 1934.

Symphatiques condoléances pour la perte dramatique de votre Roi vénéré

Vandenhaute, Gouverneur 61. District.“

„Česky Tešín (Československo), 10. X. 1934.

Nejhlubší soustrast Guverner Zaba.“

„Köln (Deutsches Reich), den 15. Okt. 1934.

Sehr verehrter Governor,

Im Namen des gesamten 73. Distrikts möchte ich Ihnen, lieber Governor Krejčí, und den Rotary Klubs Ihres Distrikts unsere allerherzlichste Anteilnahme aussprechen zu dem tragischen Verlust, den Ihr Land durch den Tod seines edlen Königs erlitten hat.

Solche Verbrechen, wie dasjenige von Marseille, beweisen, dass Hass und Fanatismus in einem viel grösseren Masse noch auf der Welt verbreitet sind, als wir es im allgemeinen wissen, und je grösser diese Schwierigkeiten sind, desto grösser ist die Verpflichtung für Rotary im Sinne des 6. Zieles im Dienst von international service zu arbeiten. Wir würden uns freuen, wenn wir auf diesem Gebiet uns in gemeinsamer Arbeit begegnen könnten.

Mit dem nochmaligen Ausdruck unserer aufrichtigen Anteilnahme, verbleibe ich mit freundlichen Rotarygrüssen Ihr sehr ergebener

Robert Bürgers,

Governor des 73. Distriktes.“

„Stockholm (Sverige), the 10th of Oct. 1934.

Dear Governor,

With all my heart I want to bring to you and to the Yugoslavian Rotary District my own and the Swedish Rotary Districts hearty and sincere participation in the deeply tragic loss, that you and your country have suffered by the death of your noble and illustrious King Alexander. Sincerely Yours

Kurt Belfrage.“

„Budapest (Magyarország), October 13th 1934.

Dear Governor Krejčí!

On behalf of the Hungarian Rotarians I wish to express our sincere sympathy to you and to every Rotarian friend in the 77th District. We are horrified by the crime that took the life of a great, brave and good King, who lived up to our motto „Service above self“ to the last minute of his life.

God shall give that this tragedy that made every good feeling man shudder from such degree of fanaticism, shall teach the civilized world to fight against hatred and fanaticism which express themselves in destruction. May God give that those feelings which lead the responsible leaders of the nations, shall be always: honest good will to understand each other and mutual help and cooperation to build up a peaceful better future for those coming after us. Only sincere love of mankind can bring a better future and we as Rotarians must do our best to develop these feelings not only in ourselves but in everyone who comes into contact with us.

This very tragic occasion prompts me to reach out my hand towards yours. I am convinced that as you or myself never would raise a hand against one another, the same can be said about every single Rotarian of your district and of our provisional district. We have to do our very best that the same could be said about every country and every single man by saturating our fellow-men with the ideals of Rotary. Very sincerely yours

Prof. Joseph Imre M. D.“

„Pečky (Československo), 10. října 1934.

Vážený guvernéře!

Prosím, abyste přijal a bratrským klubům Vašeho distriktu tlumočil také moji upřímnou soustrast nad tragickou smrtí Vašeho znamenitého krále Jeho Veličenstva *Alexandra*. Ztráta muže tak význačných kvalit a schopností státnických, jakými se vyznačoval Váš zvěčnělý, nenáročný, a vysoce sympatický král, nedotýká se bolestně pouze Vás samotných, nýbrž dotýká se stejně těžce i nás Čechoslováků a všech Slovanů vůbec. Truchlíme tudíž nad ním spolu s Vámi, proklínáme vražedné ruce, jež toto zlo způsobily i podlou mysl nepřátel, která vraždu zosnovala. So-

učasně prosíme Boha, aby nástrahy Vašich nepřátel, kteří jsou i nepřáteli našimi, se zhatily a jejich zlobné tužby splnění nedošly.

Tiskna Vám i všem jugoslávským přátelům rotariánům vřele ruku, trvám s přátelským upřímným rotariánským pozdravem hluboce dojat Váš

Joseph Schulz,
past governor 66. Distr. R. I.
past director R. I.“

„München (Deutsches Reich), den 12. Oktober 1934.

Sehr verehrter Herr Governor!

Anlässlich des furchtbaren Attentates, dem am vergangenen Dienstag in Marseille Seine Majestät König Alexander von Jugoslavien zum Opfer fiel, gestatte ich mir, Ihnen mein herzlichstes und aufrichtigstes Beileid auszusprechen. Seien Sie überzeugt, dass in diesen schweren Schicksalsstunden nicht nur die Rotarier unseres Vaterlandes, sondern das ganze Deutsche Volk mit Ihnen fühlt.

Ich bitte Sie, den Ausdruck meiner herzlichen Anteilnahme auch den Mitgliedern Ihres Distriktes übermitteln zu wollen und verbleibe in rotarischer Verbundenheit Ihr sehr ergebener
R. Forschner,
Schriftleiter der Zeitschrift ‚Der Rotarier für Deutschland und Österreich‘.“

„Salford (Lancs., England), 15th October 1934.

My dear Fellow Rotarian,

At a Meeting of No. 5 District Council of R. I. B. I. held on Thursday last, the 11th instant, reference was made to the tragic death by assassination of King Alexander, Jugoslavia, and M. Louis Barthou, French Foreign Minister, when I was requested to express, on behalf of the Rotarians within the District, sincere sympathy and condolence with their Fellow Rotarians of both Countries in the deep sorrow and grief into which both Nations have been plunged by the loss sustained, and the tragic circumstances of the occasion.

May I ask you, therefore, to be good enough to convey to the Rotarians of your District and country such message accordingly. Yours sincerely in Rotary

F. A. Anderson, Hon. Secretary,
District Council No. 5, England.“

„London (England), 10. October 1934.

Dear District Governor Krejčí,

On behalf of the whole of the Rotarians in 13. District (London) I offer to you our very heartfelt sympathy on the death of your Beloved King. His loss will be a great blow not only to your Nation but to the whole of the World.

Will you please express to the whole of the Rotarians in Jugoslavia and indeed all your people our sincere condolence on the grievous loss you have sustained. With best wishes. Yours sincerely

Charles Carter, Chairman,
District 13. R. I. B. I.

„Rotary Club Baden bei Wien (Österreich).
Baden bei Wien, 19. Oktober 1934.

Wir bitten Sie hiedurch, anlässlich des Ablebens des obersten Führers Ihres Landes, Sr. Majestät des Königs Alexander, den Ausdruck unserer innigsten Anteilnahme entgegennehmen zu wollen.

Mit besten rotarischen Grüßen,

Rotary Club Baden bei Wien,
der Sekretär Hans Petschek.“

„Rotary Club de Bordeaux (France).
Bordeaux, 10 Octobre 1934.

Monsieur et cher Gouverneur,

Je vous confirme le télégramme que je vous ai adressé ce matin:

„Président Rotary Bordeaux ayant servi armée Serbe, atterré par abominable crime, adresse Gouverneur Rotary Yougoslave condoléances sincères Rotary Bordeaux et témoignage grande amitié.“

Comme toute la nation française, le Rotary de Bordeaux a pris le deuil à la nouvelle stupéfiante qui s'est répandue hier au soir dans notre pays et l'a ému tout entier. Bien que les liens qui unissent les rotariens de toutes les nations soient déjà très grands, ceux qui existent entre les rotariens français et les rotariens yougoslaves sont plus intimes encore puisque les deux pays ont été liés fraternellement pendant la grande guerre et que les soldats des deux nations ont combattu côte à côte.

C'est un véritable désespoir pour nous qui avions pour votre grand Roi une immense admiration, de penser qu'il est venu trouver la mort sur le sol français et, si dans un tel malheur, aussi irréparable, on pouvait trouver une infime consolation, ce serait dans le fait que le sang d'un grand Français a été mêlé hier à celui de Votre Souverain, scellant de façon tragique la grande amitié des Yougoslaves et des Français.

Pour moi qui eus la grand honneur d'entrer en relation avec sa Majesté *Alexandre Ier*,

qui ai reçu de sa part des marques de son indulgence et de sa générosité, je ressens, comme un de ses sujets, une profonde tristesse.

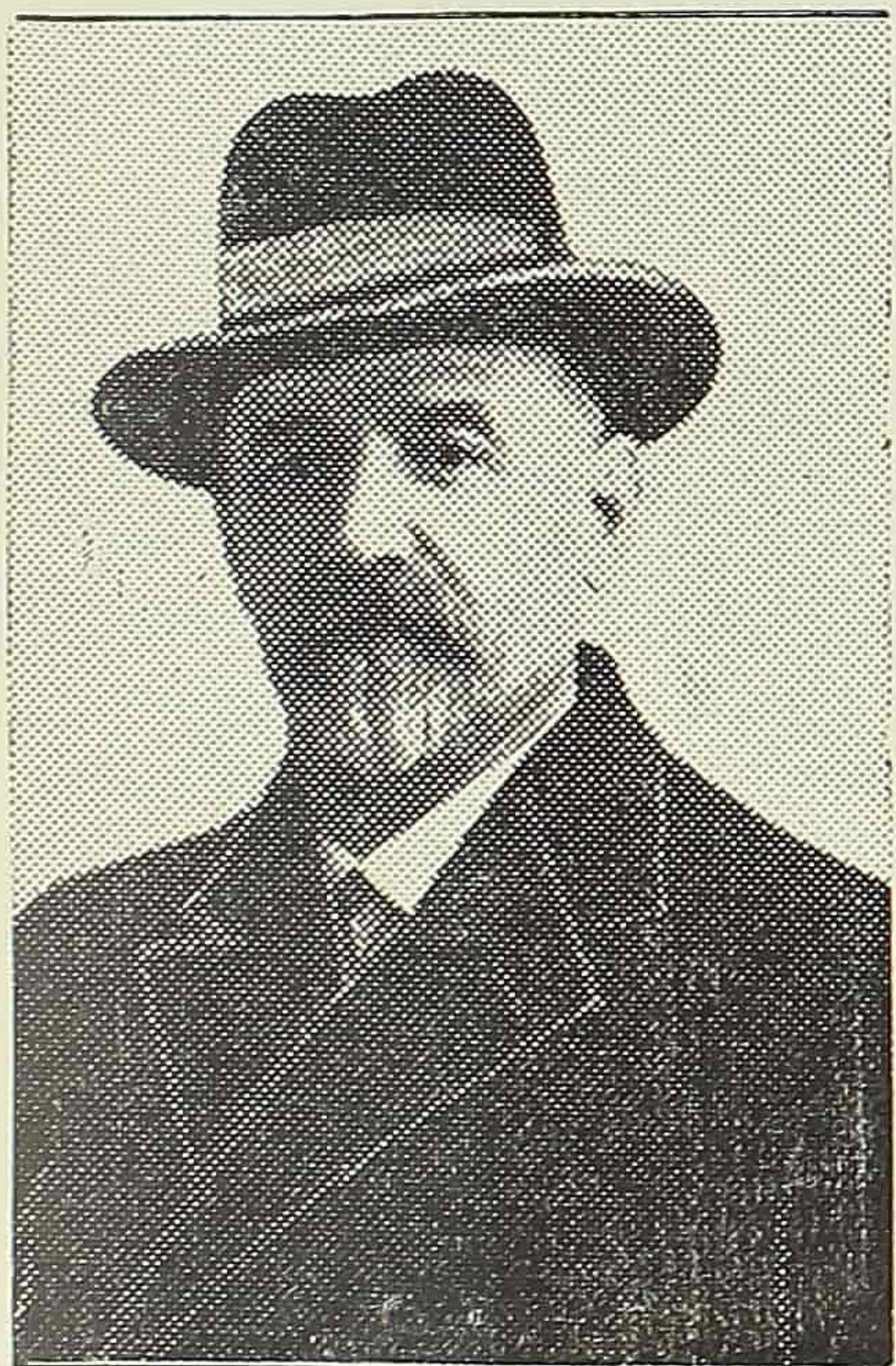
Que notre communion dans la peine soit pour le Rotary yougoslave le gage de la cordiale amitié pour lui du Club de Bordeaux.

Dr. Jean Duffour,
Président du Rotary Club de Bordeaux,
Croix de Miséricorde de Serbie,
Commandeur de l'Ordre de Saint-Sava."

(Nastaviće se u narednom broju.)

✱

ВАСИЉ ГРЋИЋ, Р. К. САРАЈЕВО — † 26. октобра 1934.

† Васиљ Грђић.

У овим и онако жалосним и прежалосним данима хладна смрт је савила своја крила у ово наше коло и однијела нам брата Васиља.

Готово кроз пуних тридесет година брат Васиљ је дјеловао међу нама, и сав тај његов рад био је посвећен служби народу.

Покојни Васиљ је имао срце које је умјело да осјети, а разум који је знао добро да схвати потребе и невоље свога народа.

Прво што је осјетио и разумио да народу треба је златна слобода. Тежак терет ропских окова није могао да створи у пок. Васиљу ништа друго него бунтовника, па сав његов рад то обиљежује. Коликогод револуционаран пок. Васиљ је ипак конструктиван.

Друштво «Просвјета» је најочитнији доказ за то. «Просвјета» са онако широким дјелокругом рада Васиљево је дјело. Многоструки рад: просвјетни, уопште културни, привредни и социјални, који је она развијала, имао је у пок. Васиљу потпуног радника.

Овакав његов рад за народ пронио је његово име широм наше слободне и неослобођене Отаџбине и ставио га у прве редове народних првака.

Јасно је, да тај његов рад није остао незапажен и од нашег непријатеља, који је само чекао прилику да Васиљу и осталим народним првацима суди.

Приправан на све, па и на највећу жртву, пок. Васиљ није клонуо. Правда за свакога, за коју се цијелог свог живота борио, сачувала му је главу.

У ослобођеној и уједињеној Отаџбини видимо га у свакој акцији за добро и напредак народа и државе. Ко зна, да није онако био предан послу за другога и да је мало више и благовремено мислио на себе и своје здравље, можда болест не би онако брзо разорила његов њежни организам.

Није никако случајност што се пок. Васиљ нашао међу оснивачима ротаријанства, међу нама. Они који су ротаријанство донијели међу нас знали су све вриједности његове и зато су га у то коло и изабрали. Он је опет ротаријанство прихватио од свега срца, јер је ротаријанска идеологија одговарала потпуно његовим схватањима у раду за другога. Он је ротаријанству стављао само једну границу. Не може покрет ротаријански, који ипак има и извјестан интернационалан карактер, да ограничава односно спутава наше национално дјеловање.

Колико је био ушао у идеологију ротаријанства ја ћу да Вас, драга браћо, потсјетити на оно његово предавање на првој југославенској ротар. конференцији, када је, на њему својствен начин, владајући потпуно пером и говором, пред нама и нашим страним пријатељима приказао нас као рођене ротаријанце.

Оваквом ријетком брату ротаријанцу нека је слава и хвала за све
Сарајево, 29. октобра 1934.

Др. Душан Давидовић.

JUGOSLAVENSTVO I ROTARSTVO

† VASILJ GRĐIĆ
R. C. SARAJEVO

Kad sam prvi put čuo o rotarima, biću iskren i reći ću, da mi je ostalo u pameti samo toliko, da je u klubu svaki član druge profesije. To mi je zvonilo, kako mi u starom svijetu kažemo, pomalo amerikanski, to jest senzacionalno-egzotično. Međutim, kad su u Sarajevo iz Beograda došli prvi vjesnici rotara, braća Dr. Vojo Kujundžić, Đurić i Dr. Dušan Letica, i izložili veliku misao i silan zamah ovoga pokreta u cijelome svijetu, saglasio sam se odmah, da učestvujem, i u koliko uzmognem, pomognem pri osnivanju Rotary kluba u Sarajevu.

Kasnije, kad sam nešto bolje poznao ciljeve rotarstva, osobito kad mi je pročitana i zakletva pri stupanju, iz moje potsvijesti izbilo je nešto, postalo mi je jasno, i rekao sam:

„Pa mi smo svi Jugoslaveni rotari, rotari od rođenja, rotari po našem duhu, rotari po mnogim manifestacijama našega života.“ Mislio sam, naravno,

na pozitivne, konstruktivne osobine i duh Jugoslavena. A to samo treba i da unosimo u opštu duhovnu riznicu rotarstva.

Po čemu i kako smo mi Jugoslaveni rotari?

Pitanje mnogo složeno, mnogo teško, iziskuje čitavu studiju, a ja mogu dati samo nekoliko riječi, možda jedva jednu misao, jedan putokaz. Pitanje traži puno poznavanje najbitnijih osobina kako Jugoslavenstva tako i rotarstva. Možda prve mogu osjetiti, jer ih nosim u sebi, ali ako ne budem dovoljno jasan interpretator bitnih osobina rotarstva, vi ćete me, braćo, ispraviti.

Da bi mogli pristupiti razmatranju, po čemu smo mi Jugoslaveni rotari, potrebno je svakako naći najprije naše najbolje ogledalo. Gdje mi sebe možemo vidjeti onakve, kakvi smo u osnovi, bez primjese tuđe, ili bar sa najmanje tuđe primjese. Mislím da se ne varam, kad kažem: u našoj narodnoj pjesmi i pripovijetki, u našem narodnom blagu. Svemu tome blagu izvor je sam narod. One su svojina cijeloga naroda. U njima se ogleda najbolja duša narodna. One su etika i estetika naroda, kodeks zakona, po kojima se treba upravljati, koji riješava sva osnovna pitanja čovjeka u odnosu prema Bogu i bližnjem.

Izvadiću, naravno, samo nekoliko zrnaca iz ovog velikog neiscrpnog blaga, da bi samo nagovijestio, koliko smo mi Jugoslaveni bliski rotarima po duhu našem, po shvatanju najveće vrijednosti.

Izdvojiću samo jednu legendarnu ličnost — Kraljevića Marka, iz razloga samo, što dominira nad svim Jugoslovenima, što ga sva plemena jugoslavenska uzdižu nad sve junake, što ga svako pleme smatra svojim, što je dakle on naš opći, zajednički, jugoslavenski. Naravno, neću govoriti o Kraljeviću Marku, sinu kralja Vukašina, „va Hristu blagovernom Kralju“, kako se na novcu potpisivao, koji je kraljevao u Prilepu, svojoj prestolnici, preko dva decenija, u drugoj polovini 14. vijeka, nego o legendarnoj, gotovo magijskoj ličnosti, o Kraljeviću Marku naše narodne pjesme i pripovjetke, Kraljeviću Marku, zaštitniku nevoljnih, braniocu pravde, gotovom uvijek da pogine za istinu. Ni ovdje neću moći nego da se samo dotaknem onoga najbitnijega. Praveći komparaciju zadržaću se samo na jednom osnovnom cilju rotarstva: Visokom etičkom shvatanju rotarstva u poslu i zvanju.

Mislím da iz ovog osnovnog cilja izvire i drugi ciljevi rotarstva, jer su sa njim u punoj harmoniji.

Ljudima sa visoko etičkim shvatanjem u poslovnim in profesionalnim pitanjima svakako će biti ideal služiti drugome, primjenjujući ovaj ideal na opšte dobro u svom ličnom poslovanju i društvenom životu. Ti će ljudi svakako dati najprije priznanje etičke vrijednosti kod sviju korisnih poslova te će također najbolje njegovati sporazumijevanje i dobronaklonost prema bližnjima kao i njegovati svjetski mir stvaranjem svjetske zajednice poslovnih ljudi, sjedinjenih idejom uzajamnog kulta služenja. A sve su to ideali i osnovi rotarstva.

Koliko je etičko shvatanje našega naroda u poslu i zvanju, mogao bih iz naše narodne pjesme i pripovijetke nabrojiti nebrojeno primjera.

Ta čitava naša epopeja samo je borba: za carstvo nebesko — vrhunac pravde.

Zadržaću se samo na onom što kaže narod u ovom pogledu u svojoj pjesmi i pripovijetki za svoga najboljega reprezentanta, za Kraljevića Marka.

I tu, naravno, uzeću samo po jedan, dva primjera.

Marko kao kralj u pripovijetki. Kako uzvišeno shvata narod vršenje kraljevske vlasti, posvjedočiće ova priča o Kraljeviću Marku kao kralju. Pripovijetka je iz Sedlara, sreza Valjevskog. Priča kaže: Uхватili Markovi vojnici Đemu Brđanina i Minu od Kostura i doveli ih vezane pred kralja. — Evo ti Đeme i Mine, tvojih krvnih i velikih neprijatelja; dovedosmo ih da im sudiš. Marko, mjesto da im sudi, drijeshi im ruke i pušta ih kućama sa riječima: Sramota bi bilo za Marka, da se kao kralj sveti onima, koji su ga kadgod kao nekralja uvrijedili; kralj valja da prašta i da zaboravlja uvrede, kao što i Bog prašta svima.

Kako visoko shvatanje o vršenju kraljevske dužnosti, koje narod uzdiže do prestola nebeskog!

U pjesmi narodnoj Marko je uvijek kao vrhovni zaštitnik nevoljnih, kao kad, recimo, ukida svadbarinu, izbavlja roblje od Turaka —, pjesme koje su svima poznate — sudija je neumoljiv siledžijama, jer su se ogriješili o bilo koji moralni zakon. Svakom odmah istinu kaže pa bilo to i svome prijatelju, kao begu Kostadinu, kad mu je na krsnoj slavi vidio tri nečovještva: što sirote nije nahranio, što pravi razliku između stare gospode — na kojima je vetho odijelo — i mlade gospode, stavljajući ove u pročelje stola, i što pri stolu nema ni oca ni majke. Prijekori u pjesmi zvuče kao zapovijedi Božje: „Poštuj oca svojega i mater svoju“, a sve su u duhu rotarstva.

Koliko je visoko etičko shvatanje u poslu i zvanju našega naroda iskazano u našoj narodnoj pjesmi jedan je veliki dokaz, da nikad naš čovjek, kad dođe u dilemu, koga posla da se prihvati, nikad se ne prihvaća lakšega, da bi izbjegao teži, nego je izbor uvijek obratan. Uvijek se bira najteži posao. Klasičan primjer pruža nam opet naš junak Marko. Narodna pjesma prikazuje ga, da je uvijek pitao i slušao savjet svoje majke Jevrosime, kad je god došao u životu u nedoumicu, kojim putem da pođe. U jednoj pjesmi pita Marko svoju majku, kamo da ide: Da li u Budim, gdje ga kralju na vjenčanje zove, ili u Sibinj, gdje ga zove Sibinjanin Janko radi krštenja djeteta, ili caru, koji ga zove na vojsku.

Klasične su riječi majke Jevrosime, koja mu savjetuje:

U svate se ide na veselje,
Na kumstvo se ide po zakonu,
Na vojsku se ide od nevolje,
Idi, sine, na carevu vojsku.

I Marko je izabrao najtežu dužnost i sigurno najpreču, gdje ga nije mogao niko zamijeniti.

Pored visoko etičkog shvatanja u poslu, ovaj nam primjer služi za potvrdu, kako je naš čovjek imao i tada — kad nije bilo ni željeznica ni avijona — kad su se distance mjerile konacima, a od Sarajeva do Stambola bilo 40 konaka — kako je, kažem, naš čovjek imao i tada širok horizont, tražio i imao prijatelja i poznanika od Budima do Carigrada.

Kao rotari danas, želio je naš čovjek da obuhvati što veći krug poznanstva i prijateljstva, po mogućnosti cijelog svijeta.

Svakako najklasičniji primjer služenja najvišemuo dao je naš narod u pjesmi: „Sastala se četiri tabora“.

Ko od nas Jugoslavena ne zna ovu himnu najvećoj žrtvi i pravdi? Sve je tu kao u mramor uklesano — za vječna vremena.

I naša stalna međusobna kavga, kavga naše gospode koja se otimlju o carstvo i gospodstvo, i vječna težnja naroda našega koga Marko reprezentuje, da se vrši samo pravda, ništa drugo nego pravda.

Na Kosovu se sastala četiri tabora, četiri vojske:

Jedan tabor Vukašina Kralja,
Drugi tabor Despota Uglješe,
Treći tabor Vojevode Gojka,
A četvrti Carević Uroša.

Ja bih ovdje najrađe recitovao cijelu pjesmu. Reći ću samo najpotrebnije, one braće iz drugih zemalja radi, kojima pjesma nije poznata.

Velikani srpski iza smrti Cara Dušana (god. 1355), naša feudalna gospoda, kad su osjetili da više nema jake centralne vlasti, nema moćne ruke samodršca Dušana, vuku svaki na svoju stranu. Svatko bi želio da zamijeni Dušana, da prihvati svu centralnu vlast. To čine tim prije, što je jedini pravni nasljednik, sin Dušanov, bio „nejaki Uroše“, kako ga pjesma prikazuje. Pjesma kaže, da su se na Kosovu polju „Kod bijele Samodreže crkve“, sastala četiri tabora, četiri vojske i da se „među se hoće da pokolju, zlaćenijem da pobodu noži“, jer „tobože“ ne znaju: na kome je carstvo. I svatko želi nadmudriti i nadhitriti drugoga. Svatko šalje brze čauše do protopop Nedeljka, koji je svijetla cara pričestio, pričestio i ispovijedio, u koga su knjige staroslavne, te on znade, na kome je carstvo.

Protopop Nedeljko, videći bijes gospode i pobojavši se gnjeva, jednim mudrim izgovorom izvlači se iz teške situacije. Tačno je, kaže Nedeljko, da je on svijetla cara pričestio, ali ga nije pitao za carstvo, nego za grijehove koje je sagriješio. On upućuje čauše Kraljeviću Marku:

Kod cara je Marko pisar bio,
U njega su knjige starostavne,
I on znade na kome je carstvo.

Zna protopop Nedeljko tačno, što odmah i kaže: Hoće Marko pravo kazivati.

Čauši odlaze do Prilepa, prestolnice Kraljevića Marka, i mole ga, da dođe na Kosovo i kaže: na kome je carstvo.

I ovdje Marko pita za savjet svoju staru Jevrosimu majku.

Ono što je Jevrosima tada Marku rekla, označava sigurno vrhunac etičkog shvatanja posla i poziva.

Savjeti koje je Jevrosima dala Marku tako su uzvišeni, toliko etički, da je vrijedno zabilježiti ih svagdje, presaditi ih u srce svakog čovjeka, svakog rotara, da bi ih uvijek sljedovali u svakome poslu, kad dođemo na raskrnicu:

Marko sine jedini u majke,
Ne bila ti moja hrana kleta,
Nemoj, sine, govoriti krivo,
Ni po babu ni po stričevima,
Već po pravdi Boga istinoga.
Nemoj, sine, izgubiti duše,
Bolje ti je izgubiti glavu,
Nego svoju ogriješiti dušu.

Podvukao sam samo dva reda: *Nemoj, sine, govoriti krivo, ni po babu ni po stričevima*, jer treba znati, da je Vukašin bábo Markov, a Uglješa i Gojko da su mu stričevi. Međutim u ovim klasičnim stihovima, treba podvući svaku riječ, podvući po nekoliko puta.

Bolje je izgubiti glavu, nego ogriješiti dušu. Zar to nije zakon nad svim zakonima? To je duh jugoslavenstva u svojoj najdubljoj osnovi. Tim duhom provejava cijela naša narodna pjesma — ogledalo naše narodno. Samo tim, držim, da ulazimo punopravno u duhovnu zajednicu rotarstva, kome je također osnovni princip visoko etičko shvatanje u poslu i zvanju. A naš narod u rečenoj pjesmi uzdiže ga do punog prijegora. I život svoj treba dati za istinu i pravdu.

Za Getea — velikog njemačkog genija — kažu da se izjasnio, kad je od Grima saznao za našu narodnu pjesmu „Hasanaginicu“: „da Srbi nemaju ništa drugo nego ovu pjesmu, vrijedno bi bilo naučiti srpski jezik“. Mi svi Jugoslaveni možemo bez imalo neskromnosti reći: Da nemamo ništa drugo nego svoju narodnu poeziju sa njenom ljepotom, sa njenim visokim etičkim shvatanjem vrijednosti, dostojni smo da budemo rotari.

Mi, pristupajući rotarstvu, sljedovaćemo u našim poslovima savjetima naše majke Jevrosime, da, koliko možemo više, sve prosuđujemo, da „ne bi svoju ogriješili dušu“ i da bi uvijek djelovali, „ni po bábu ni po stričevima, već po pravdi Boga velikoga“.

To i ništa drugo i ne tražimo u osnovi od drugih naroda svijeta, i od rotarstva „unapređujući međusobno razumijevanje, dobru volju i međunarodni mir“, što je svima rotarima cilj.

U međunarodnom poslovanju, kad god se dođe u dvoumicu, na raskrnicu, kojim putem da se udari, molimo braću rotare svijeta, da djeluju koliko mogu, da se i nama onako sudi, kako je Jevrosima prosudila, a to je: „Ni po babu ni po stričevima“ — to jest, ne dijeleći narode na velike i male, na kulturne i manje kulturne, nego imajući za sve narode jedno mjerilo, kako je uistinu kod rotara.

Ni vrijeme ni mjesto ne dozvoljava mi, da ulazim dublje u ova razmatranja. Zadržao sam se samo na onom, što je najbitnije u čovjeku, u cijelome društvu.

Iznio sam nekolicke potvrde o visoko etičkom shvatanju u poslu i zvanju našega čovjeka, izražene u našoj narodnoj pjesmi, što i mi svi rotari ističemo kao jedan od glavnih naših ciljeva. A nije ovo samo jedno, gdje se dodiraju rotari i Jugoslaveni. Ima još mnogo dodirnih strana. Tu je na prvome mjestu duboko ukorenjena zadružna svijest Jugoslavena. Zadruga, a ne familija, osnov je izgradnji jugoslavenskih bratstava i plemena.

I još smo mi Jugoslaveni sa rotarima u jednom isti.

Osnivač našeg rotarskog pokreta, mnogo uvaženi brat Pavle Haris, u svojoj poslanici Kongresu rotara u Čikagu među ostalim preporučuje:

„Rotarstvo je bilo oaza u socijalnoj pustinji velikog grada (Čikaga). U borbi između ‚ne može‘ i ‚može‘ u rotarstvu ono ‚ne može‘ ne dobi nikad pobjedu u mome saznanju. Široke vizije, plemeniti ciljevi uvijek su pobjeđivali.“

I Jugoslavenstvo bilo je do jučer samo san njegovih najboljih, najumnijih sinova, koji nikad ne posumnjaše u pobjedu svoje široke vizije. Naše, jugoslavensko „može“ značilo je cijelu našu borbu do pobjede naše misli, da smo i mi dostojni živjeti svojim slobodnim životom i da među narodima svijeta i mi imamo pravo na malo slobodna neba nad svojom kućom.

Velika je i teška to borba bila, i ono naše „može“ stavljeno je vijekovima u iskušenje, za to je prekaljeno i očeličeno.

Dozvolićete mi još samo da napomenem, da nas Jugoslavene vi rotari zadobijate prvom svojom riječi, kojom jedan drugog oslovljavate.

Mi osjećamo duboko, koliko ljepote ima ta riječ, koliko topline struji i iz Vaše riječi — brate — kad oslovljavate jedan drugoga. Jer to je naša riječ — naš naziv.

Već ova prva riječ, braćo rotari, veže vas odmah s našim srcima.

Nazivi: građani, drugovi, gospodo, nije ni jedan naš jugoslavenski naziv. Svi ti nazivi označavali su i označavaju pretežno klase. Samo naziv „braćo“ jedini je opšti, jedini on veže sve klase, sve vjere, sva plemena, narode i rase.

A to je jedino naš naziv, naš toliko, da se i naši kraljevi obraćaju tom riječi, kad govore s narodom.

Jugoslaveni i rotari u toj riječi, u tom osjećaju, jedno su.

Tom riječi, kojom bi želio dati Vam svega sebe i završavam:

Braćo rotari, zahvaljujem Vam na pažnji, koju ste mi iskazali!

ČEHOSLOVAČKA — 66. DISTRIKT ROTARY INTERNATIONAL

Primate, braćo, jugoslavenski rotari, naše najdublje saučešće zbog tragične smrti Vašega Velikoga Viteškoga Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. U njem smo i mi izgubili velikoga slovanskoga kralja, koji je cijelim svojim življenjem pokazao rotarima čitavoga svijeta, šta je Rotary i kako ga treba ispuniti djelima. Svi českoslovački rotarski klubovi posvetili su prve sastanke po marseilleskom atentatu pietetnim izjavama najvećemu vitez u radu za mir, junačkomu borovniku za združenje Slovanstva, Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju.

Českoslovački klubovi otvaraju sastanke sa počašćenjem državnoga barjaka; taj lijepi običaj tako se je udomaćio pri našim sastancima, da bi nam se bez toga činili siromašnima, lišenima nečega, što toliko uzvisuje njihovu ozbiljnost i svečano raspoloženje.

Novost u našem distriktu jest titulatura u rotarskom dopisivanju, tisku i na sastancima. Iza riječi rotar otpadaju svi drugi naslovi, akademski i službeni; ostane samo prezime.

Iz naših i vaših izvještaja razvidio sam, da je za letošnjih praznika posijetilo vaše klubove mnogo naših rotara. Naši članovi, koji izvještaju o učestvovanju na vašim sastancima, nemaju superlativa, kojima bi mogli izraziti kako im je ugodno bilo pri Vas, kako se ih bratski primilo i kako savijesno deluju Vaši klubovi. Želio bi samo, da bi i Vaši češće došli k nama; i mi primićemo Vas s otvorenim srcem i pravim prijateljstvom; k moru Vas nećemo moći povesti, no pratićemo Vas do prašuma Šumave, na gorske planine Krkonoša, do devičanskih šuma, k čarnim jezerima, na vrhove Visokih Tatra i na, jedine na svijetu, „polonine“ potkarpatske, u naša kupališta, od kojih mnoga uživaju svjetski glas.

Naš guverner rotar Zába posetio je mnogobrojne naše klubove te je sasvim zadovoljan s frekvencom i s njihovom radom, koji postupice realizuje program za 1934/35.

R. C. Budějovice: rasposlao je svima abiturjentima ondješnjih srednjih škola dopis, kojim im nudi pomoć pri izboru zvanja kao što i daljne smjernice za život.

R. C. Moravska Ostrava: radi marljivo na pripravama za 8. distriktnu konferenciju, koja će se držati mjeseca maja u tom industrijskom gradu.

R. C. Čáslav: zapisao se je neizbrisivim slovima u časlavsku javnost krasnim činom svojih članova rotara Emila i Pavla Piska, oca i sina, koji su troškom od preko $\frac{1}{4}$ milijona Kč postavila u Časlavi javno kupalište.

R. C. Karlove Vary: bilježi, da ga je junija i augusta posijetilo 145 rotara, medju kojima su bili zastupani klubovi iz Austrije, Rumunije, Jugoslavije, Njemačke, Litve, Poljske, Francuske, Švajcarske, Madjarske, Švedske, Južne Amerike i U. S. A.

R. C. Kutná Hora: bavi se najviše s priredjenjem javnoga kupališta i propagandom za posjetu grada. K troškovima za izdanje propagandnoga letaka doprinesao je klub 500 Kč. Taj klub ima posinka, koga izdržava na naukama i izdržavaće ga do kraja studija. Kutná Hora je vrlo bogata historijskim objektima pa je svaki tudjinac rado posjeti.

R. C. Ledeč nad Sázavom: je svojemu malomu gradiću (2300 stanovnika) pravi dobročinac. U podzemskim jamama, što su ih nedavno otkrili u blizini mjesta, vidi zgodan predmet za propagandu; zato radi na tom, kako bi jame pune siga postale pristupačne, da se ih znanstveno pretraži i da se pronadju nove. U tu svrhu nabrao je klub 1500 Kč, a nabira i dalje.

R. C. Chrudím: zasluži priznanje za služenje mladeži; svojim skautima postavio je tabor i plaćao takodjer kiriju na parcelu za deset godina.

R. C. Praha: prvi je klub u našem distriktu, i to ne samo brojem članstva, nego takodjer radi visokoga nivoa svojih predavanja i svoje izvanredne propagande. Priredio je mnogobrojne večere s inostranim

poslaništvima, nastanjenim u Pragu. U ne-
tom minulom razdoblju priredio je prijatelj-
ski večer na čast francuskih alpinista. Za
19. novembra 1934 sprema proslavu deset-
godišnjice opstanka kluba, na koju će se
pozvati evropski distrikti, svi jugoslovenski
klubovi, svi klubovi poljski i bugarski, pre-
zident republike i časní guverner našega
distrikta T. Masaryk, zastupnici vlade, po-
časni članovi kluba, svi čehoslovački klu-
bovi i t. d. Radujemo se već unaprijed i
zastupstvu Vašega distrikta na toj proslavi.

R. C. Mlada Boleslava: Od kluba usta-
novljena studentska menza pravilno vrši
svoje poslanstvo u službi za mladež; godiš-
nje razdijeli 20.000 okusnih i izdatnih ru-
čaka po Kč 3.50, a pored toga 2000 ručaka
badava. Menzu vode naši članovi. Za zgradu
skautskoga doma klub je pridonio 300 Kč.

— Rotary Brzorád darovao je češkoslovač-
kome klubu turista (KČST) grad Michalo-
vice s okolnim zemljištem, radi čega je bio
imenovan počasnim članom KČST. Neime-
novani naš član darovao je za muzej 5000 Kč.
I ja sam članom toga kluba. Kad dodjete u
Češku, posjetite naš klub i naš grad, koga
imenujemo „Českí Detroit“. Naš član rotar
Klement ustanovio je kod nas automobilsku
industriju.

R. C. Užhorod udružuje pripadnike mno-
gih naroda: Čehe, Slovake, Madjare, Nijemce
i Židove. Ta medjunarodnost vrši u naj-
višoj mjeri prijateljsko druženje; gaji dru-
štvenost i medjusobnu povjerljivost, nacio-
nalnu snošljivost i dobru volju u svemu i
za sve.

V. Rudl, Mladá Boleslav,
redaktor „Československého Rotariána“.

IZ NAŠIH KLUBOVA — OKTOBER 1934

R. C. BANJA LUKA

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Palace

80. sastanak 5. okt. Frekvencija 78.57%.
Prisutan gost brat profesor Dr. Hanaman iz
R. C. Zagreb. Čitaju se nedeljni izveštaji
bratskih klubova. Brat Hanaman tumači u
nevezanom govoru nove smernice industrije
željeza kod nas.

81. sastanak 12. okt. Frekvencija 78.57%.
Otvorajući pretsednik sastanak komemoriše
dirljivim rečima život i tragičnu smrt Vi-
teškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.
Nakon čitanja nedeljnih izveštaja čita se re-
ferat brata Hrozničeka R. C. Dubrovnik „Šta
je Rotary pokret i kakovu ulogu igra u nje-
mu prijateljstvo“.

82. sastanak 12. okt. Frekvencija 57.14%.
Primljena je vijest od R. C. Skoplje o pri-
sustvu sednici brata Dr. Bukinca i od R. C.
Sarajevo o prisustvu brata ing. Markovića,
koje se posete istim računaju u frekvenciju.
Čitaju se izjave saučesća R. C. Liverpool,
Leeds, Bratislava, Graz, Tabor, Usti n. O.,
Mor. Ostrava. Braća, koja su prisustvovala

sahrani blaženopočivšeg Viteškog Kralja Ale-
ksandra I. Ujedinitelja, referišu o velelepj
žalosnoj manifestaciji.

83. sastanak 26. okt. Frekvencija 57.14%.
Kao gost prisutan je brat John Oman R. C.
Nashville, Tenessee, U. S. A. koji posredova-
njem prevoda pretsednika priča o putovanju
iz Amerike preko Tihog okeana, Azije, Se-
verne Afrike i Evrope kroz našu lepu ota-
džbinu. Osobito je zanimao sve prisutne čla-
nove opis iskopina u Baalbeku — Sirija. Brat
tajnik Dr. Stevo Moljević žalobnim rečima
seća se preminulog br. rotara Vasilja Grđića.
Ističe veliki rad pokojnika na nacionalnom
i prosvetnom polju, koji ni u najtežim mo-
mentima nije izgubio velikodušnost, a time i
svojim sapatnicama ulevao nove nade i po-
verenje. Poziva na komemoraciju, koja se
ima održati u nedelju 28. o. m. na ovdašnjem
groblju kod spomenika umrlih bivših vele-
izdajnika. Brat Paul Fišer izveštava braću o
teškom položaju familije iza umrlog Bogdana
Miškovića. Naročito što se tiče njegova sina
Milorada, koji, i ako dobar đak, nema mo-
gućnosti za školovanje; predlaže da klub Mi-

lorada Miškovića uzme kao svog štićenika i da mu omogući školovanje. Predlog se prima, a brat Dr. Levi preuzme na se dužnost da smesti Miškovića u ovdašnji konvikt Prosvete.

R. C. BEOGRAD

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

294. sastanak 8. okt. Frekvencija 54.52 %. Rotar Eda Marković daje opširan referat o svojem putu po Albaniji, opisuje današnje prilike u Albaniji, raspoloženje u narodu, i utiske iz pojedinih gradova, Tirane, Elbasana itd. Rotar Vagner daje referat o poseti u klubu u Parizu, i prijateljskom prijemu, na koji je tamo naišao.

295. sastanak 15. okt. Frekvencija 73.59 %. Ovo bila je komemorativna sednica za blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Pretsednik otvorio je sednicu govorom, u kojem govorio je o ličnosti blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, njegovim zaslugama za naš narod i za održavanje mira. Vest o njegovoj mučeničkoj smrti ustalasala je dušu svakog gradjanina naše države i prostrujala je jezovito kroz srca. Tako se prima vest o smrti samo naših najboljih i najmilijih. Istorija će zlatnim perom zabeležiti rezultate njegove politke i njegove neumorne napore, da se u ovoj atmosferi vreve i kobnih razmirica, koje vladaju u svetu, obezbede harmonija i mir medju narodima. Govor pretsednika saslušali su prisutni stajajući i ćutanjem od dve minuta odali počast Velikom Pokojniku. Posle toga sekretar Koen pročitao je izjave saučesća.

296. sastanak 22. okt. Frekvencija 65.28 %. Prisutni gosti rotari: Dr. Aleks. Poter, sekretar R. I. iz Züricha, Vikerhauser, Muhin, Novak, Pavešić, Dr. Kon, i Pacak iz Zemuna, Edo Marković iz Zagreba, Dr. Ploj iz Maribora. — Pretsedavajući pozdravlja našeg uvaženog gosta Dra Potera kao i druge goste. Zatim pominje gubitak koji nas je zadesio smrću brata Dra Jovanovića, čiji rad rotar Kujundžić opisuje u dužem govoru. Zatim obavlja prijem novog člana rotara Mihaila Petrovića, profesora Univerziteta, objašnja-

vajući mu šest rotarskih ciljeva, i predaje mu značku. Rotar Dr. Aleks. Poter, koji je sa bratom Koenom, Avramovićem, Kujundžićem, Panićem bio na Oplencu, gde je u ime rotara položio venac na grob blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, govori o današnjim prilikama u celom svetu, u kojima su rotarska načela od najveće vrednosti.

297. sastanak 29. nov. Frekvencija 57.60 %. Gosti: Edo Marković, Mavro Akselrad, Viktor Frank, Zagreb. Pretsednik Dr. Vlada Petković otvara sastanak pozdravljajući goste. Zatim rotar Koen pominje gubitak koji je jugoslovenske rotare zadesio smrću odličnog brata Vasilija Grdjića, člana R. C. u Sarajevu. Pominje njegove velike zasluge za naš narod i čita njegov govor, održan prilikom prvog sastanka jugoslovenskih rotara u Sarajevu. — Zatim sekretar čita izjave saučesća prilikom smrti našeg Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, koje su stigle u toku ove sedmice. Prilikom pogreba blaženopočivšeg Kralja učinili su nam posetu rotari Šambera iz Mlade Boleslave (Čehoslovačka), Aleks. Gjenea, Temišvar, George Ribot, pretsednik opštine u Marselju, Vekiarelis, sekretar R. C. u Ateni. — Rotar Majksner daje referat o poseti kluba u Splitu i saopštava pozdrave tamošnjih rotara.

R. C. DUBROVNIK

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel Imperial

74. sastanak 4. okt. Frekvencija 77.84 %. Kao gosti prisustvuju Dr. Ing. Viktor Böttcher, senator i šef odeljenja za vanjske poslove u Gdansku, član R. C. Gdansk, te H. L. Jungnickel, slikar iz R. C. Beljak, koji je već dva meseca stalni gost našeg kluba. — Pretsjednik je referisao s zaključcima posebnog članskog sastanka, održanog 2. oktobra, koji se odnose na podijeljenje referata o prispjeloj pošti, na ekstensiju kluba, na božićnu akciju, na program nedjeljnih sastanaka (prva sjednica u mjesecu: o služenju u klubu i izvještaji iz inostranih klubova; druga: o služenju u zvanju te predavanje o rotarstvu; treća: o služenju zajednici; četvrta: drugar-

stvo i životopis pojedinih članova). Svi su ovi zaključci odobreni. — Pretresalo se je o intercity-meetingu jadranskih klubova, pa je zaključeno da se predloži odgoda do proljeća. — Na kraju se vodila diskusija o zaštiti zemljoradnika.

U četvrtak 11. oktobra i 18. oktobra zbog tragične smrti Nj. Vel. Kralja nijesu održani redovni sastanci sa večerom, već je na 18. oktobra održan *komemorativni sastanak*. (75.) Prisustvovalo je 88·89 % članova, svi u svečanoj crnini, a od gosti g. L. H. Jungnickel iz R. C. Beljak. Na stolu je rotarski točak, barjak i Kraljeva slika, obavijeni crnim florom. U 9 sati otvara sastanak pretsjednik Bravačić, koji dirljivim govorom komemorira uspomenu Viteškog Kralja Nj. Vel. Aleksandra I. Ujedinitelja. Ističe Kraljeve vrline kao vladara junaka, državnika, oca, kod kojeg je do najvećeg samoprijegora bilo razvijeno visoko načelo služenja dužnosti. Ovaj govor svi su članovi saslušali stojeće, pa su ga na kraju popratili poklicima: Slava! Pretsjednik je izvjestio da je naš klub uputio sažalni brzojav maršalatu dvora, a da je primio brzojavnu sažalnicu od rotara E. Garnera u ime R. C. Wembley te rotara Knud Meyer od R. C. Friederiksberg. Pismom su nam izrazili sažaljenje rotar A. Biggs, tajnik 3. distrikta iz Whitley Bay, Northumberland, rotar Charls A. Ide iz Rotterdama, te klubovi Brašov, Bratislava, Bury, Dewsbury, Dublin, Graz, Hannover, Leeds, Liverpool, Logrono, Moravska Ostrava, Tabor, Usti nad Orlici, Wembley i West Hartlepool. — Pretsjednik je toplim riječima pozdravio novog Kralja Nj. Vel. Petra II., kojemu sva braća kliču: Živio! Zatim je ovaj sastanak zaključen, a braća su se razišla u tišini.

76. sastanak 25. okt. Frekvencija 94·44 %. Otsutan je samo jedan član, brat Dr. Branko Bubalo, koji je na bračnom putovanju. Tajnik izvješćuje o prispjeloj pošti, te saopćuje da su nam R. C. Šangaj i R. C. Varaždin poslali dvije zastavice. Mi smo im odvratili našim albumom. Pročitani su izvještaji o radu domaćih klubova. Pretsjednik saopćuje da je primio pismo od past-guvernera E. Markovića, kojim javlja da je predložio da se sastanak E. A. C. u godini 1936. održi u Dubrovniku. Sva su braća sa zadovoljstvom primila

ovaj predlog, pa se zaključilo da se bratu E. Markoviću izrazi pristanak i zahvalnost na iskazanoj pažnji našem gradu i našem klubu.

✱

R. C. L J U B L J A N A

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
1. V.—31. X. Hotel Bellevue
1. XI.—30. IV. Hotel Union

181. sastanak 3. oktobra. Frekvenca 75 %. Brat Nemenz nam je predavao o pivu, ki je o njem povedal ogromno zanimivega. Pokazal nam je zgodovinski razvoj te pijače, njeno fabrikacijo, podal nam je opis raznih vrst piva, orisal nam je položaj na našem trgu in dal nam je nešteto podatkov, ki so nam dali res širok vpogled v pivovarstvo. Dal nam je tudi na razpolago gratis vzorce izdelkov pivovarne Union, ki nas je med njimi najbolj navdušilo bok-pivo.

11. oktobra se je vršila žalna seja uprave po blagopokojnem kralju Aleksandru I., ki je na njej brat predsednik Kavčič imel pretresljiv nagovor, ki so ga poslušalci, vsi v črnih oblekah, poslušali stoje in globoko ginjeni.

182. sastanak 31. okt. Frekvenca 72·5 %. Brat predsednik Kavčič je imel krasen spominski govor v počastitev spomina pokojnega kralja. Naša nada ostane naš mladi kralj Peter II., ki mu vsi navzoči bratje trikrat gromko zakličejo: Živijo!

183. sastanak 31. okt. Frekvenca 72·5 %. Brat governor nam sporoča, da je že postavljena kandidatura za bodočega governorja; postavil jo je R. C. Zagreb, kandidat je pa naš dobri prijatelj brat dr. Jozo Poduje. Ob splošnem navdušenju se soglasno sklene, da Ljubljana letos ne postavi svoje kandidature, ter da z vso silo podpre kandidaturo brata dr. Poduje. Silno zanimanje je vzbudilo poročilo brata Viranta, ki je kot glavni urednik „Jutra“ bil ob času marsejskega atentata v Parizu ter z ostalimi predstavniki listov takoj odpotoval v Marseille, kjer njegovemu ostremu opazovanju ni ušlo prav nič, kar osvetljuje okoliščine, ki se je pod njimi odigrala velika tragedija pretresljive smrti našega velikega Kralja.

R. C. M A R I B O R

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 19.30
Velika kavarna

190. sastanek. 1. nov. Frekvenca 74,3 %.
Uvodoma je poročal brat predsednik o važnejših sklepih klubove uprave. Projekt za ustanovitev prenočišča za dijaške ekskurzije se predloži mestnemu poglavarstvu v izvršitev, klub sam bo do neke meje prispeval. Nadalje smo slišali vzoren referat brata Lipolda o novem zakonu o mestnih občinah. Za zaključek meetinga je poročal brat Oset o svojem potovanju po Sredozemskem morju.

191. sastanek. 8. nov. Frekvenca 80 %.
Gost rotar Poche iz Linza v Avstriji. Običajnemu referatu brata tajnika je sledilo zanimivo poročilo brata pastprezidenta Ploja o zadnjem zasedanju lige narodov v Ženevi, katere se je udeležil kot član jugoslovanske delegacije. — V okviru služenja v zvanju se je nato vršila diskusija o vprašanju minimalnih mezd.

192. sastanek. 15. nov. Frekvenca 80 %.
Po strašnem udarcu, ki je zadel ves jugoslovanski narod s tragično smrtjo ljubljene našega vladarja, smo se zbrali v globoki žalosti, da se poklonimo spominu Viteškega Kralja Zedinitelja, ki je posvetil vse svoje življenjske sile narodu, domovini in delu za mir ter končno zapečatil to svoje najplemenitejše prizadevanje z mučeniško smrtjo.

193. sastanek 20. nov. Frekvenca 85,71 %.
Gost brat Knez, tajnik Rotary kluba Ljubljana. Tudi ta meeting je bil ves posvečen spominu velikega pokojnika, Kralja mučenika, Aleksandra I. Zedinitelja. Brat tajnik je prečital pisma številnih inozemskih klubov, ki nam izražajo svoje globoko sožalje na veliki izgubi, ki je zadela ves jugoslovanski narod in z nami ves kulturni svet. Nato sta poročala brata Pintar in Rapotec o veličastnih pogrebni svečanostih v Beogradu in na Oplencu.

194. sastanek 29. nov. Frekvenca 62,85 %.
Brat tajnik je najprej poročal o dospeli pošti, nato pa o poteku spominske svečanosti na

vojaškem pokopališču v Lebringu (28. nov.), kjer počiva več tisoč vojnih žrtev, po večini bratov Bosancev. Rotary Club Graz si je nadel plemenito nalogo, da obnovi zapuščeno pokopališče in skrbi vsako leto tudi za primerno spominsko svečanost, na katero je vsakikrat povabljen tudi naš klub. Tokrat so zastopali naš klub bratje Julius Gustin, Škof, Rosner in Stamol. — Potem nam je pripovedoval brat Zupanc o svojih doživljajih v vojnem ujetništvu ter s tem na najzanimivejši način izpopolnil svoj curriculum vitae. — Glavni del programa tega sestanka pa je tvorilo nadaljevanje diskusije glede minimalnih mezd odnosno eksistenčnega minima.

R. C. N O V I S A D

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Kraljica Marja

221. sastanak 5. okt. Frekvencija 54,28 %.
Odlučeno je da se uzme što vidnijeg učešća kako na Charter proslavi zemunskog kluba, tako i na proslavi petogodišnjice bratskog kluba u Osijeku. — Ing. Manojlović je podneo na ovoj sednici svoj referat o radu engleskih, američkih i japanskih klubova. Naročito je iscrpno prikazao klupski život u Japanu. — Pri zaključku sednice povedena je reč o menjanju klupskih prostorija te je zaključeno, da se sastanci privremeno održavaju u Park-hotelu. U medjuvremenu će jedan odbor od tri lica nastojati da nadje odgovarajući lokal. — U eventualijama brat Krajačević je upoznao prisutne sa polednjim akcijama i događajima u trgovačkom staležu i obećao da će za narednu sednicu pripremiti iscrpan referat o ovim predmetima.

222. sastanak 12. okt. Frekvencija 80 %.
Sednica je otpočela tačno u 20,20 časova. Brat predsednik je u svojoj uvodnoj reči izvestio, da će današnji sastanak biti posvećen isključivo pomenu Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, koji je pao kao žrtva gnjusnog atentata baš u momentu kada je trebao da dovrši i kruniše svoje veliko delo mira. Zatim je brat predsednik u jednom i sadržajno i stilski lepom i dirljivom govoru opisao život i rad ovog velikog vladara, voj-

skovodje i političara pozivajući prisutne da se poklone seni mučenika-kralja, koji je više nego iko doprineo delu i ostvarenju mira. — Prisutni su duboko potreseni dirljivim i lepim govorom brata pretsednika, poklonom i rečima „slava Mu“ odali poslednju poštu Velikom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju, a zatim, na poziv brata pretsednika, kliknuli novom Kralju Petru II. „živeo“. — Sa sednice je upućen Nj. Visočanstvu Knezu Pavlu, kraljevskom namesniku, telegram ove sadržine: „Sa tužne sednice, na kojoj smo se poklonili plemenitoj seni Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, upućujemo izraze našeg najdubljeg saučešća na teškom udaru koji je zadesio Kraljevski Dom i celu Otadžbinu i molimo Vaše Visočanstvo da bude uvereno o nepokolebivoj odanosti prema Kralju Petru II. i celom Kraljevskom Domu.“

R. C. O S I J E K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel

251. sastanak 4. okt. Frekvencija 91.30 %. U odsutnosti pretsjednika otvara potpretsjednik br. Dr. Čačinović sastanak; pozdravlja gosta br. Franka iz Zagreba te ostalu braću. Tajnik čita zapisnik prošlog sastanka i izvješćuje o prispjeloj pošti a osobito poziv R. C. Zemun na Charter proslavu. Zatim izvješćuje, da su pozivi za proslavu 50. godišnjice inauguracije rasposlane, a i ostale pripreme da su u toku. Od evropskog sekretarijata primili smo interesantnu brošuru: „Upute za pretsjednika i tajnika“. Brat Frankl drži referat o predavanju Dr. Mises-a, držanom u R. C. Wien, koje glasi „Problematik der Geldverminderung“, koje je sa velikim interesom saslušano.

252. sastanak 13. okt. Frekvencija 100 %. Komemorativni sastanak. Grobna tišina vlada dvoranom, koja je u znak žalosti sva crno drapirana, znakovi naši pokriti su crnim velom, a sva braća stoje u crnim odijelima ožalošćena oko stola. Muklo udara pretsjednikov čekić kada otvara taj žalobni sastanak u 8.30 na večer sa slijedećim uvodom: „Užasna nesreća snašla nas je bogumrskim

atentatom, koji je plaćena zločinačka ruka izvršila nad našim velikim vladarom. Cijela naša Jugoslavija bez razlike — sav civilizovani svijet stoji pod dojmom ove strašne katastrofe; mi smo izgubili mudrog, hrabrog, pravednog i nadasve ljubljenog vladara, a naša srca su puna boli i tuge. Prestalo je kucati srce našega vodje ali njegov duh ostao je medju nama i mi ćemo po rotarskim principima i dalje provadjati njegovu posljednju želju: „Čuvaćemo Jugoslaviju!“ — „Slava Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!“ kliknuše složno sva braća. Zatim pretsjednik objavljuje, da je odaslao slijedeći brzoglas: „Maršalatu Dvora, Beograd. Duboko potreseni nad odvratnim zločinom koji je lišio života našeg ljubljenog, dobrog i hrabrog vladara dijelimo tešku bol Njenog Veličanstva Kraljice majke i Kraljevske obitelji i ostajemo nepokolebivo vjerni Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. Rotary club Osijek, pretsjednik Andrija Krbavac, tajnik Rudolf Knežević.“ — Na to drži pastpretsjednik Dr. Julije Kaiser komemorativni govor. Sa poklikom: „Slava i vječni pokoj Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!“ razidjoše se braća u 9.15.

253. sastanak 27. okt. Frekvencija 82.60 %. Pretsjednik otvara sastanak i veli da uslijed sveopće žalosti nismo u ovom mjesecu mogli održavati redovite sastanke; pozdravlja braću. Tajnik čita zapisnike prošlih sastanaka i izvješćuje o prispjeloj pošti, u prvom redu čita IV. mjesečno pismo brata guvernera; sažalnice primili smo od R. C. Tabor, Sušice, Bratislava, Usti nad Orlici, Čes. Budejovice, Moravska Ostrava, Graz, Leeds, Liege i Arad. — R. C. Sarajevo imade se poslati sažalnica prigodom smrti br. Vasilija Grdjića. Dr. Kaiser izvješćuje, da njegov sin Zdenko, koji je bio na propagandističkom putovanju sinova rotara po Belgiji i Luxemburgu, stoji u živahnoj korespondenciji skoro sa svim učesnicima tog izleta, pa tako mu je jedan omladinac iz Liega saopštio da će ti omladinci osnovati svoj list pa traže saradnike; list će izlaziti u engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. — Sprovedu blagopokojnom Kralju prisustvovali su braća pretsjednik Krbavac, Hinić, Krešić, Dr. Pinterović, Ing. Pilpel, Speiser i Dr. Uzelac.

R. C. P A N Č E V O

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Pivara Vajfert

174. sastanak 5. okt. Frekvencija 81.90 %.
Brat Weiss drži predavanje: Principi klasifikacije i njihove primene u našem klubu. Predavanje je izazvalo opšti interes i pažnju i pozdravljeno je sa aplauzom. Akcija za osnivanje R. C. u Vel. Bečkereku nastaviće se intenzivno. Stupili smo u vezu, u svrhu izmene nedeljnih izveštaja, sa R. C. Innsbruck, Steyr, Chrudim, Haag. Referišu se nedeljni izveštaji domaćih i stranih klubova.

175. sastanak 16. okt. Frekvencija 81.90 %.
Komemorativna sednica u spomen blaženopochivšem Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju održana je u 18 časova u klubskoj prostoriji, koja je za ovaj tužni pomen bila naročito udešena. Sednicu je otvorio brat predsednik Spajić biranim rečima pozvavši prisutne da Velikom Kralju Mučeniku odadu poštu sa dva minuta ćutanja. Posle dva minuta ćutanja održao je govor o životu i radu Velikoga Kralja pastpredsednik brat Isailović. Nakon toga donešen je jednoglasno zaključak, da se na uspomenu Velikoga Kralja osnuje zaklada, koja će nositi ime blaženopochivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, iz kojeg će se svake godine nagraditi sa 250 dinara po jedan učenik ovdašnje gimnazije, koji najbolje izradi temat, koji će se u sporazumu sa Upravom gimnazije svake godine raspisati, a koji će temat biti, u duhu rotarskih ciljeva i u duhu rada blaženopochivšeg Kralja, oko utvrdjivanja svet-skoga mira. Na kraju sednice svi prisutni kliču: Slava blaženopochivšem Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!

176. sastanak 19. okt. Frekvencija 81.90 %.
Rešeno je, da glavnicu fonda blaženopochivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja bude 10.000 dinara, koja će se svota skupiti iz priloga članova. Prvi put će se nagrada izdati na dan Sv. Save 1935. god. Povodom tragične smrti blaženopochivšeg Kralja izrazili su nam saučešće R. C. Leeds, Hannover, Bra-

tislava, Graz, Kutna Hora, Kolin, Usti nad Orlici i Temišvar.

177. sastanak 26. okt. Frekvencija 68.25 %.
Brat Kund drži predavanje iz svoga zvanja: O životu sveštenika. Braća su sa interesovanjem saslušali veoma uspelo predavanje. Brat predsednik prigodnim rečima poziva braću, da odadu poštu pokojnom dr. Kostu Jovanoviću, članu R. C. Beograd sa jednim minutom ćutanja. Posle toga svi prisutni kliču: Slava mu! Povodom tragične smrti blaženopochivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja izrazili su nam saučešće R. C. Pariz, Berlin, Aachen, Lodz, Češke Budejovice, Moravska Ostrova, Češki Tešin, Sušice. Primili smo „Jugoslovenski rotar“ za mesec oktobar i Almanah jugoslovenskih R. C. Čita se mesečno pismo brata guvernera. Stupili smo u vezu u svrhu izmene nedeljnih izveštaja sa R. C. Plzen, Češki Tešin, Brno, Sušice, Berlin i Lodz. Čestitali smo petogodišnjicu inauguracije R. C. Osijek, Novi Sad i Subotica.

*

R. C. S A R A J E V O

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 20.00
Hotel Europa

187. sastanak 1. oktobra. Frekvencija 66 %.
Na tom sastanku bili su nam gosti rotari Dr. Franjo Hanaman (R. C. Zagreb), Ing. Lazar Marković (R. C. Banja Luka), G. H. Wells (R. C. Bedford, Engleska). Gost nerotar gospod Branko Babić, student na Queen College, Cambridge, Engleska. — Predsednik brat Dr. Davidović srdačno pozdravlja vrlo uvaženu i uglednu braću koja su nas počastila svojom posetom. Na prvom mestu pozdravlja brata Hanamana, profesora univerziteta i naučnika, koji kao predsednik željezare u Zenici razvija svoju korisnu delatnost u našem području. Zatim pozdravlja brata Markovića, koji je došao u naš grad u vezi sa značajnom i vrlo uspelom voćarskom izložbom, te brata rotara Wellsa, koji je sa svojom gospogjom došao da vidi našu zemlju. Takogjer srdačno pozdravlja sina našeg pastpresidenta mladog g. Babića, s kojim hoćemo da učinimo naše poznanstvo pred njegov ponovni odlazak u Englesku. Gosti se redom

zahvaljuju lepim govorima. G. Babić u svom govoru izjavljuje gotovost da po želji našeg kluba ponese u Englesku gramofonske ploče naših narodnih kola i melodija i da ih demonstira pred engleskim rotarima, te da održi prigodna predavanja o našoj zemlji. Brat tajnik je pročitao pismo brata guvernera Dr. Krejči kojim saopštava da je stvar neumesne upotrebe imena Gavrila Principa u „The Rotarian“ tretirana sa respektivnim faktorima i da se nalazi pred zadovoljavajućom konačnom likvidacijom. Zatim je brat tajnik pročitao zanimljive podatke iz prišpelih nedeljnih izveštaja. Iza toga je brat Dr. Papo pročitao svoj izveštaj o radu i zaključcima Rotary konvencije u Detroitu, koji su braća sa pažnjom saslušala. Na kraju je tajnik brat Dučić izvestio da će se u celoj zemlji održati „Engleska nedelja“ od 14. do 21. oktobra. Odlučeno je, da se u našem R. C. u ponedeljak, dne 15. oktobra, održi svečana sednica, kojoj će prisustvovati delegati Anglo-Amerikanskog kluba i na kojoj ćemo odati poštu engleskom narodu i pojedincima koji su se u prošlosti žrtvovali i mnogi položili svoje živote za dobro i slobodu našeg naroda. Na naše svečano komemorativno veče pozvaćemo ovdašnjeg engleskog konzula.

188. sastanak 8. oktobra. Frekvencija 70%. Pri otvaranju sastanka predsednik čestita bratu Gjoki Kovačeviću, dosadašnjem šefu prosvetnog odeljenja Drinske Banovine, na imenovanju za Pomoćnika Ministra Prosvete i želi mu najbolji uspeh na novom položaju. Utvrđuje se detalji svečane sednice koju će naš klub na idućem sastanku održati zajedno sa delegatima Anglo-Amerikanskog kluba, učestvujući na taj način u „Engleskoj nedelji“ koja počinje 14. o. mj. Brat tajnik je iza toga saopštio zanimljive podatke iz pojedinih nedeljnih izveštaja. — Zatim je uzeo reč brat predsednik i saopštio je braći da je naš past-president brat Ban Velja Popović bio zadnje vreme bolestan i mnogo okupiran zvaničnim dužnostima tako, da mu, kraj najbolje volje, nije bilo moguće da naše sastanke redovno posećuje. A kako će u dogledno vreme njegova okupiranost nastaviti, to odbor predlaže braći da mi s obzirom na zasluge brata Bana za rotarstvo

uopšte, a naročito za naš Sarajevski klub, izaberemo brata Bana za počasnog člana našeg kluba. Predlog brata predsednika primaju braća jednoglasno i s odobravanjem. Iza toga je brat predsednik Dr. Davidović održavo prvo trominutno predavanje u kome je s uspehom izneo bit rotarstva koja se sastoji u primeni ideala služenja drugome.

189. sastanak 15. oktobra. Frekvencija 85%. Održana je žalobna sednica povodom mučeničke smrti Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Braća su stojeći saslušala tužan i dirljiv govori brata predsednika Dr. Davidovića o blaženopočivšem Viteškom Kralju, koji je svu braću do suza potresao. Iza svečane besede brat predsednik izveštava braću da je Upravni odbor našeg kluba održao sednicu povodom velike narodne žalosti i obratio se našem guverneru bratu Dr. Krejči s molbom da on bude tumačem naših najdubljih osećaja, saučešća i odanosti na najvišem mestu. Guverner brat Dr. Krejči je na najvišem mestu izrazio najdublje saučešće ispred svih Jugoslavenskih rotara. Ovim je sastanak završen.

190. sastanak 22. oktobra. Frekvencija 55%. Brat predsednik Dr. Davidović saopštava da je primio velik broj dirljivih sažalnica Rotary Clubova koji iskreno dijele naš veliki bol za Viteškim Kraljem Ujediniteljem. Tajnik je pročitao pismo brata guvernera Dra Krejčija, u kome se interesira za dosadašnje rezultate rada na organizaciji novog R. C. u Mostaru. Brat tajnik referiše iz pismenih nedeljnih izveštaja. Predsednik brat Dr. Davidović saopštava braći pismo brata Bana Velje Popovića, koji se toplim riječima zahvaljuje na izboru za počasnog člana. Brat predsednik srdačno čestita bratu Dr. Jeftanoviću na njegovom izboru za potpredsednika opštine grada Sarajeva. Brat Dr. Jeftanović, koga braća burno pozdravljaju, toplo se zahvaljuje na čestitci. Brat Ing. Oskar Grof tretira pitanje podizanja spomenika blaženopočivšem Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju. Iza toga je brat Dr. Voja Besarović iznio i dirljivim riječima opisao svoje utiske sa veličanstvene svečanosti sahrane našeg ljubljenskog Kralja. Naročito je ganutljiv bio onaj dio njegova opisa koji se odnosi na samu sahranu na Oplencu. Brat Mutevelić gradski

načelnik opisao je svoje impresije o svečanoj sahrani, naročito se zadražavajući se na obredu u Sabornoj Crkvi. Brat Dr. Aco Babić je takogjer izneo nekoliko svojih opažanja i impresija sa ove bolne i dostojanstvene sahrane, na kojoj se na tako jedinstven način manifestovala velika narodna ljubav za svoga besmrtnog i najboljeg sina. Sva tri govornika dirnula su svojim živim prikazom veličanstvenih i bolnih svečanosti sve prisutne do suza.

191. sastanak 29. oktobra. Frekvencija 61 %. Prije prelaza na dnevni red, predsjednik brat Dr. Davidović poziva braću da odadu poštu dragom i mnogopoštovanom Vasilju Grgjiću, članu našeg kluba i jednom od osnivača kluba, koji je nakon kraće bolesti preminuo u Beogradu 26. o. mj. Braća ustaju i slušaju posmrtni govor brata predsjednika o pokojnom bratu Vasilju, u kojem je u markantnim crtama iznio celi karakter i patriotski rad brata Vasilja prije oslobogjenja i njegov prosvjetni rad u oslobogjenoj Jugoslaviji. (Govor brata predsjednika Dr. Davidovića biće u celosti štampan u „Rotaru“.) Iza toga je brat predsjednik pročitao izjavu saučešća od R. C. Zagreb i njihovu molbu da i porodici pokojnika u ime njihovo izrazimo saučešće. Pažnju bratskog R. C. Zagreb uzimaju braća sa zahvalnošću na znanje. Predsjednik predlaže da u mjesto vijenca na odar pokojnika priložimo iznos od Din 500.— u fond Vasilja Grgjić koji je osnovan u „Prosvjeti“. Predlog se jednoglasno usvaja. Usvaja se predlog brata Steve Prnjatovića, da se pošalje bratu guverneru da se uvrsti u idućem „Rotaru“ posmrtno slovo brata Dr. Davidovića o pok. Grgjiću i da se predloži da se predavanje koje je pok. Grgjić svojevremeno održao i namijenio rotarima drugih zemalja, a u kojem su predavanju tako izrazito iznešene visoke moralne vrijednosti našega naroda, takodjer štampa u idućem „Rotaru“ i eventualno prevedu na strane jezike i pošalje Rotary Clubovima stranih zemalja. Brat tajnik je izvjestio o prispjelim nedeljnim izveštajima. Brat past-president Dr. Aco Babić održao je svoje vrlo uspješno petminutno predavanje o šestom rotarskom cilju, o služenju međunarodnoj zajednici, osvrćući se na utilitarizam kao praktičnu filozofiju anglosakson-

skog duha. Zatim je brat Dr. Babić detaljno referisao o programu rada za mjesec septembar i za drugo tromjesečje rotarijske godine 1934/1935. što ga je izradio R. C. Sušak.

R. C. S K O P L J E

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

Tokom meseca oktobra primili smo novog člana, brata Bore Milutinovića, načelnika Poljoprivrednog Odeljenja Kraljevske Banske Uprave Vardarske Banovine sa klasifikacijom — poljoprivreda. Broj članova iznosio je krajem meseca 29.

192. sastanak 5. okt. Frekvencija 85.71 %. Brat Milan S. Jovanović, novinar, održao je predavanje o svojim dojmovima, povodom posete naših Suverena Sofiji. U svome govoru, brat Jovanović opisao je veličanstveni i najsrdačniji prijem, koji je našim Suverenima priredjen u Sofiji od najširih slojeva bugarskoga naroda. Ujedno je istakao, da u Bugarskoj skoro sva inteligencija bez obzira na to, da li se radi o ljudima koji su uz vladu ili protiv nje, da li se radi o levičarima ili desničarima, želi najbolje odnose i srdačnu saradnju izmedju Bugarske i Jugoslavije.

193. sastanak 12. okt. Frekvencija 82.14 %. Sednica bila je isključivo posvećena komemoraciji tragično poginulog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Posle komemorativnih govora braće Vladana Bogdanovića i Milana Čemerikića, braća: Panta Jovanović, direktor Državne trgovačke akademije, Boško Žerajić, predsjednik Mlekarske zadruge i Josip Mihailović, predsjednik opštine, evocirali su uspomenu na posetu blaženopočivšeg Kralja Aleksandra njihovim ustanovama i na očinsko staranje koje im je On posvećivao.

194. sastanak 19. okt. Frekvencija 46.42 %. Brat Milan S. Jovanović održao je predavanje o počivšim francuskim državljanima Luju Bartuu i Rejmonu Poenkareu. Pošto je izneo njihov život i rad, naročito je podvukao velike zasluge Poenkarea i Bartua za naš narod i našu državu, kako za vreme svetskog rata, tako i posle 1918 do danas.

195. sastanak 26. okt. Frekvencija 68.96 %. Sednica bila je u glavnom posvećena uspo-

meni oslobodjenja Skoplja, koje je izvršeno 26. oktobra 1912. god. Posle prigodnog govora brata Vladana Bogdanovića i čitanja vrlo interesantnog članka pukovnika g. Pere Lazarevića, objavljenog u skopskom mesečnom listu „Južni Pregled“ za juni/juli 1930. godine, o njegovim utiscima povodom ulaska pobjedničke srpske vojske u Skoplje, brat Josip Mihailović evocirao je sećanje na kumanovsku bitku, u kojoj je on učestvovao kao četnik u četi vojvode Doksima Mihailovića, odnosno u odredu vojvode Vuka. Naročito je bio dirnut pažnjom kluba da ovu sednicu posveti na dan oslobodjenja koja se inače u gradu izvršila na najskromniji način, i što su se spojila nekako dva sudbonosna događaja u našoj istoriji: oslobodjenje Skoplja 1912, u koje je prvi ušao naš danas tako žaljeni Viteški Kralj Aleksandar I. Ujedinitelj, tada Komandant Prve Armije Srpske Vojske.

U toku sastanaka od 12., 19. i 26. o. m. Rotary Club Skoplje dobio je vrlo veliki broj izjava saučešća povodom smrti blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, od raznih bratskih klubova iz Čehoslovačke, Francuske, Engleske i Austrije, na čemu im je klub izrazio duboku zahvalnost.

R. C. S P L I T

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.30
Hotel Bellevue

180. sastanak 3. oktobra. Frekvencija 75 %. Pretsjednik Stipanović, pozdravljajući gosta rotara brata Wonka, šalje pozdrave R. C.-u Šibenik. Brat Wonko zahvaljuje i izručuje pozdrave šibenske braće. Brat pretsjednik čestita imendan braći Dru Mihovilu Abramiću, te Frani i Jerku Aljinoviću. — Brat tajnik čita korespondenciju, izveštuje o domaćim klubovima i o tekućim poslovima. — Brat Baldasar referira o českim klubovima. — Raspravlja se o intercity-meetingu. — Brat pretsjednik traži da se pozove direktor Srednje tehničke i Zanatske škole, da nas izvijesti o stanju šegrta, koje R. C. Split pomaže. — Brat Abramić referira o svojim utiscima kod posjete R. C. Sofija. — Naredni sastanak održaće se u Hotelu Bellevue.

181. sastanak 10. okt. Frekvencija 79.16 %. Pretsjednik Stipanović otvara sastanak komemorirajući ganutljivim riječima tragičnu smrt našeg ljubljenog Kralja Aleksandra I. Poziva na koncu braću, koja su ga stoječke saslušala, da besmrtnom Vladaru kliknu „Vječita Mu slava!“, što prisutni tri puta prihvataju. Preko Maršalata Dvora izraziće se brzojavno saučešće na nenadoknadivom gubitku Kralja Ujedinitelja.

U dubokoj tuzi radi pogreba našeg ljubljenog blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja naš klub nije održao svog sastanka 17. oktobra.

182. sastanak 24. okt. Frekvencija 69.56 %. Pretsjedatelj: potpretsjednik Abramić. — Brat tajnik čita korespondenciju, medju kojom najprije velik broj telegrama i pisama, kojima nam bratski klubovi iz inostranstva izražuju toplo saučešće i simpatije prigodom tragične smrti našeg blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Čita zatim oproštajno pismo dragog brata Dra Bonači, koje je penzionisanjem izgubio svoju klasifikaciju i preselio se u Beograd. Pismo je prožeto osjećajem i nostalgijom za klubom i braćom u klubu, za koji je brat Bonači uvijek radio rijetkim elanom, predanošću i samoprijegom. To oproštajno pismo jednog našeg najboljeg brata saslušala su prisutna braća sa ganućem i popratili najtoplijim željama za sretan život brata Bonači i njegove obitelji. Na koncu sva mu braća iskreno kliču: „Živio i sretno mu u životu bilo!“ Zatim se čitaju izveštaji domaćih klubova. — Brat Matošić referira o ispraćaju brata Bonači pri polasku u Beograd, poglavito za onu braću koja ispraćaju nisu mogla da prisustvuju. Ispraćaj je bio dirljiv, a u znak priznanja i odanosti braća su nabavila i poklonila bratu Bonači jedan dobar dogled (dalekozor). — Brat Tartaglia referira o grandioznim pogrebnim svečanostima našeg blagopokojnog Viteškog Kralja u Beogradu, što se je duboko dojmilo prisutnih.

183. sastanak 31. okt. Frekvencija 72.72 %. Pretsjedatelj: pretsjednik Stipanović. — Brat tajnik čita korespondenciju, guvernerovo mjesečno pismo i izvratke iz izvještaja domaćih klubova. Primilo se još sažalnicâ za smrt

našeg Viteškog Kralja. U vezi s mjesečnim pismom brata guvernera zaključuje se da naš klub ne kandiduje nijednog svog člana za guvernera za 1935./36. god. — Brat predsjednik čita četiri vrlo simpatična žalobna pisma od engleskih klubova u vezi sa tragičnom smrću našeg Viteškog Kralja; zatim pismo brata Bonači iz Beograda. Brata predsjednika posjetio je brat Mrkušić i umolio ga da bude riješen članstva. Prisiljen je na to iz više motiva privatne naravi, za koje je brat predsjednik našao da su opravdani. Prima se na znanje uz najljepše želje bratu Mrkušiću. Sjednica uprave uriče se za 13. o. m. — Brat Škarica sastavio je po rosteru popis klasifikacija, koje bi trebalo ispuniti u našem klubu. Predaje se odboru za primanje, da se uz pomoć sve braće počne brinuti za ekstenziju u klubu. — Brat Rismondo P. stavlja u vezi s time umjesne primjedbe. — Odbor za drugarstvo treba da pozove interesante, kada brat Stanger bude predavao o zakonu o općinama. Brat Matošić drži vrlo zanimljivo predavanje „O regulacionom planu grada Splita“.

R. C. S U B O T I C A

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Hotel Srpski Kralj

- 231. sastanak 3. okt. Frekvencija 61.90 %.
- 232. sastanak 14. okt. Frekvencija 85.71 %.
- 233. sastanak 31. okt. Frekvencija 47.61 %.

R. C. S U Š A K

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

225. sastanak 3. okt. Frekvencija 81.81 %. Sastanak bio je prema programu rada posvećen služenju u klubu. Zaključilo se je, da se klubu Osijek pismeno čestita petgodišnjica opstanka, jer odnosnoj svečanosti nitko ne može prisustvovati. Iza petminutnog referata brata M. Mikuličića „O uvozu i carinama kave u Jugoslaviji“, koji je u znak naročitog interesa popraćen burnim aplauzom, pododbor za klasifikacije predlaže roster klasi-

fikacija, koji je nakon kraće diskusije prihvaćen.

226. sastanak 10. okt. Frekvencija 63.63 %. Sastanak nije održan u uobičajeno vrijeme ni u klupskim prostorijama, već je odbor sazvao članove u 12 i pol sati na komemorativnu sjednicu povodom užasne vijesti o strašnom i gnjusnom zločinu u Marseillu, koji nas je lišio našeg ljubljenog Kralja Junaka. Na licima sve braće odražavala se duboka bol i tuga. Sva su braća zaprepaštena i zgranuta stajala ne vjerujući u užasnu vijest, koja je nažalost bila gorka istina. — U otustvu predsjednika otvara sjednicu brat pastpredsjednik Dr. Viktor Ružić i suznim očima zaplakanoj braći, koja stojeći slušaju, saopštava tužnu i gorku vijest, komemorajući Velikog Pokojnika i Mučenika, koji nikad nije žalio nikakav napor, pa ni sam život svoj, kad se samo radilo o dobrobiti jugoslavenskog naroda. Iza komemorativnog slova, sva braća popraćuju ga trokratnim „Slava Mu!“ na što se zaključuje, da se odašalju brzogovi saučešća gospodinu Ministru Dvora, kao što i našem guverneru.

Sastanak 17. oktobra nije održan radi predstojećeg pogreba blaženopočivšeg Kralja Aleksandra.

227. sastanak 24. okt. Frekvencija 90.90 %. Sastanak nije opet održan u redovno vrijeme i s večerom u Park Hotelu, već je uslijed duboke žalosti i korote za blaženopočivšim Viteškim Kraljem Aleksandrom I. Ujediniteljem održan u 12 sati u kancelariji brata tajnika Dr. Jakovčića. — Otvarajući sastanak, predsjednik počašćuje uspomenu na Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja žalobnim govorom ističući, da je blagopokojni belgijski kralj Albert bio rotar, dok naš blaženopočivši Kralj, i ako službeno nije bio rotar, spada u najveće rotare, što ih je ikad bilo, jer Mu je služenje bilo iznad svega. On je poginuo usred velikih napora za očuvanje svetskog međunarodnog mira, koji je rad jedan od najdivnijih i najzaslužnijih Njegovih djela, što ih je provodio nakon rata i koji Ga postavlja na najvidnije i najzaslužnije rotarsko mesto. Rastajući se s Njime konačno, kličemo Mu: „Slava Kralju Aleksandru I.“ — Na prestolje stupa Njegov sin, Kralj Petar II., koji je naslijedio teške i

velike brige, ali i veliku ljubav cijeloga našeg naroda. Naslijedio je i jednu svetu obavezu svih nas, da Ga ljubimo, da ga u Njegovu radu svim silama podupremo te da Mu nepokolebivo budemo odani i vjerni. Cijeli narod, a naročito mi rotari, dat ćemo to nasljedstvo mladomu Kralju u punoj mjeri. „Živeo Kralj Petar II.“ Sva braća popraćuju oba poklika. — Iza toga saopštavaju se sažalnice čehoslovačkih, poljskih, njemačkih i engleskih klubova, a iza ovog dopis brata guvernera od 11. oktobra povodom smrti Velikog Kralja. Potom se jednoglasno i jednodušno zaključuje, da se na uspomenu Velikog Pokojnika, unutar kluba osnuje fond Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, u koji će braća za svaki sastanak do 25. oktobra o. g. uložiti po Din 50.—, a na daljnim sastancima do 21. novembra o. g. po Din 30.—. Fond će služiti u dobrotvorne svrhe. Nadalje se zaključuje, da se za vrijeme duboke žalosti do 21. novembra o. g. redovni sastanci ne održavaju u Park Hotelu, ni s večerom, već u kancelariji brata tajnika Dr. Jakovčića, Tomislavova ulica 5/I, svaki put u 19 sati. — Na svim sastancima za vrijeme od šest meseci od smrti blaženopočivšeg Kralja odat će se Velikom Pokojniku nakon otvaranja sastanka počast šutnjom od jedne minute.

228. sastanak 31. okt. Frekvencija 81·81 %. Sastanak počeo je šutnjom počasti Velikom Vladaru. Brat Car doneo je nekoliko brojeva „Mornara“, posvećenih uspomeni blaženopočivšeg Kralja te je zaključeno, da se svakom klubu odašalje po jedan primjerak tog lista. Brat Očigrija zahvalio je ponovno bratu Caru, koji je održao njegovim učenicima dirljiv govor na komemoraciji škole i koji je djecu ganuo do suza. Brat Očigrija zastupao je klub na sjednici, što ju je sazvalo Gradsko načelstvo za podignuće spomenika Pokojnom Vladaru. — Brat Prikril održao je zatim vanredno zanimivo predavanje „O navodnjavanju Zavolžja“, na kome su mu braća zahvalila burnim aplauzom. — Brat Bolf pročitao je pismo, što ga je primio od svojih poslovnih prijatelja iz Indije, iz koga se vidi, koliko je i tamo naš blaženopočivši Kralj Aleksandar uživao simpatija i poštovanja i koliko je zaprepašćenje izazvala njegova tragična i mučenička smrt u Marseillu.

R. C. Š I B E N I K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.30
Hotel Krka

77. sastanak 4. okt. Frekvencija 94·11 %. Najprije se raspravljalo o sastanku jadranskih klubova. Ponovno je konstatirana opća želja našeg kluba da se sastanak svakako održi u jeseni što prije. Članovima je skoro svejedno gdje da se održi, samo da se što prije održi. Sastanak je posvećen međunarodnom služenju. U odsutnosti pretsjedatelja brata Banice izvjestio je br. Ljubičić o radu talijanskih distrikta. Naša blizina sa talijanskim klubovima, identične potrebe našeg grada sa mnogim talijanskim, jer smo primorski grad, nameću nam potrebu da što bolje upoznamo rad talijanskih klubova. Naš klub prima izvještaje R. C. Genova, Milano, Torino, Trst i distriktno glasilo „Il Rotary“. Izvještaji br. ing. Ljubičića dopri našaju mnogo upoznavanju rada susjednog distrikta. — Potaklo se pitanje dječjeg igrališta i društva: „Rijeka Krka od izvora do ušća“. Akcija oko dječjeg igrališta malo je zastala radi nastalih promjena na gradskom poglavarstvu i radi bolesti br. dir. Banice, ali se pronalazi put kojim će se akcija ponovno oživjeti. Održan je sastanak za osnutak Društva za unapredjenje porječja rijeke Krke od izvora do ušća, primljena su pravila te izabran promicateljni odbor, u koji su ušla tri rotara.

78. sastanak 11. okt. Frekvencija 83·33 %. Pod teškim dojmom strašnoga Marsejskog atentata ovaj sastanak bio je komemoracija o životu, djelu i preteškom završetku blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja. Upućena je sažalnica Maršalatu Kraljevskog Dvora. Poslije 2 minute šutnje braća su se odmah razišla svojim kućama.

Sastanak 18. oktobra na dan pokopa blago-počivšeg Viteškog Kralja Aleksandra nije održan.

79. sastanak 25. okt. Frekvencija 66·67 %. I ovaj sastanak bio je posvećen uspomeni blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja. Pročitan je komemorativni govor pastpresidenta Appletona, održan u R. C. Paris, zatim sažalnice, što ih je klub

primio iz inostranstva. — Izvješteno je, prema primljenim sedmičnim izvještajima, o komemorativnim sastancima klubova u distriktu i u vanjskim. — Naš član ing. Josip Ljubičić posjetio je sastanak R. C. Roma Italia 16. oktobra 1934.

Teška tragedija u Marseillesu pogodila je i rad u našem klubu, tako da se taj nije mogao provoditi po planu. Jedan sastanak u ovom mjesecu nije održan, drugi je održan kao komemorativni sastanak, a treći posvećen uspomeni Velikog Kralja. Tako nije održan sastanak sa predstavnicima vlasti i gradjanstva niti je raspravljano o socijalnom otdjelu, koordiniranju humanitarnih ustanova javnoj dobrotvornosti. Moraćemo taj zaostatak nadoknaditi.

R. C. V A R A Ž D I N

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

211. sastanak 5. okt. Frekvencija 85 %.

212. sastanak 12. okt. Frekvencija 80 %.

213. sastanak 19. okt. Frekvencija 85 %.

214. sastanak 26. okt. Frekvencija 90 %.

Prvi je sastanak bio namijenjen klupskim poslovima. — Na drugom odaše braća posljednju počast Velikom Mučeniku, Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju. Žalobno svečani karakter sastanka nije bio poremećen nikakvim drugim rotarskim radom. Iskrena saučesća, izražena nam naročito po brojnim klubovima braće Čehoslovaka, svedoče kako spoznaju i veličinu tragedije koja je marsejskim atentatom zadesila sav naš narod, tako i našu duboku tugu i težak bol. — I ostala dva sastanka, premda plodna po aktivnosti koja je razvita, bijahu pod dojmom te teške narodne nesreće i pokažaće mjesto vedrine i šale skoro mrku ozbiljnost. Frekvencije su impozantne: 80, 85, 90 %! Na njih nijesmo već odavna navikli. Kao da braća u ovo veliko i sudbonosno doba jače osjećaju potrebu da se sastaju, zagledaju jedan drugome u oči i steknu ponovno uvjerenje da rotarsko prijateljstvo ni u kojoj situaciji nije prazna fraza. Na posljedna dva sastanka održana su dva predavanja: brata Bosanca (19. oktobra) „O pomoćnim osnovnim ško-

lama“ i brata Capanca (26. oktobra) „O tkalinama za proizvodnju kišobrana“. Oba su predavanja saslušana s interesom i pažnjom, oba izazvaše i diskusije. — Pa ipak — tko bi bio pomnije promatrao izražaje lica prisutne braće, opazio bi u njima posebnu neku tvrdoću i odlučnost. Kao da su se u duhu gledajući neprekidno plamenim slovima ispisani naziv: „Čuvajte Jugoslaviju!“ ponavljali uporno zavjet: Čuvaćemo Jugoslaviju svijesni, da tim rade u duhu svih rotarskih ciljeva, a naročito za posljednji, najviši. — Zaista, mjesec oktobar bacaće još dugo sjenu i na sastanke rotarskih klubova!

R. C. V U K O V A R

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 19.30
Grand Hotel

108. sastanak 1. okt. Frekvencija 88.90 %. Otvarajući sjednicu, brat potpretsjednik Fran Türk čestita rođendan braći Hinku Steineru i Ing. Franji Funtaku. Iskrenim željama brata Türka pridružuju se i sva ostala braća. Srdačno i bratski bio je pozdravljen i brat Leo Poljak iz osiječkog kluba. — Pojedini referenti referišu o radu u stranim klubovima. U züriškom biltenu nalazi se objašnjenje o zloupotrebi u saobraćaju izmedju rotara. Brat pretsjedatelj drži, da je züriški bilten u tom pitanju išao predaleko. Mišljenja je, da bi ovakvo shvaćanje zloupotrebe u saobraćaju i poslu prije ugrozilo bratstvo i drugarstvo rotara, nego braću približilo i upoznalo, jer bi se svaki bojao, da ne dodje u sukob sa principima iznešenim u rečenom biltenu. — Brat Dr. Marković predlaže, da se ovo pitanje uputi odnosnom pododboru, a potrebno je, da mu i pojedini članovi posvete punu pažnju. Ovaj se predlog prima time, da se naše mišljenje po ovom pitanju dostavi svim klubovima.

109. sastanak 8. okt. Frekvencija 88.90 %. Brat pretsjedatelj otvara ovaj sastanak i srdačno pozdravlja gosta kapetana g. Slavka Bjelajca. — Nakon što su posvršavani tekući poslovi, brat Ing. Rogulić Jovan drži svoje predavanje sa temom: „Jugoslovensko gospodarstvo u XIX. i XX. stoljeću“. Predavač u svojem predavanju naglašuje, da je Jugoslavija tipična seljačka zemlja u svim svo-

jim krajevima, ma da se ovi u mnogome razlikuju. Razvoj gospodarstva nije u svim krajevima jednak, što nalazi svoje tumačenje u tome, da su krajevi pripadali raznim državama. Prilike su različite, ali ono, što karakterizuje seljaka, svagdje je isto. U detalje iznaša razvitak privatnog gazdinstva u Jugoslaviji u XIX. i XX. vijeku. Tvrdi, da je agrarna reforma smanjila površinu nekih poseda, ali nije onemogućila razvitak pojedinog gazdinstva. Velika prednost Jugoslavije prema ostalim industrijalizovanim državama je seljačko gazdinstvo, koje je mjesto rada za članove seljačke porodice i koje nema nezaposlenih radnika. Uslijed relativno velikog broja radnih ruku, jugoslovenska porodična ekonomija, prebrodiće lakše svjetsku krizu i kod nove konjunktore biće sposobna i za izvoz. Najteže je pogodjen srednji posjed, koji radi sa plaćenim radnicima. Na koncu predavač tvrdi, da će uloga zadrugarstva u Jugoslaviji biti velika, a da li su do sada preduzete mjere na svome mjestu, pokazaće budućnost. — Braća su veoma pažljivo saslušala ovo interesantno predavanje i predavača nagradila zaslužnim odobravanjem.

110. sastanak 15. okt. Frekvencija 100 %. Ovaj je sastanak bio posvećen komemoraciji blaženopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Brat Ing. Funtak održao je tom prilikom pred cjelokupnom potištenom braćom čustveno komemorativno predavanje, koje su doslovno donesle i mjesne novine. — Kraljevom Namjesništvu upućen je slijedeći telegram: Rotary klub Vukovar sa velikim bolom u duši i u srcu oplakuje mučeničku smrt svog Velikog i Viteškog Kralja. U najdubljoj odanosti Kraljevskom Domu i našoj dragoj domovini Jugoslaviji izrazujemo naš neizmjerni bol i veliku žalost nad ovim groznim udarcem, koji je zadesio cijeli jugoslovenski narod. Neka bude na sve vijeke slava našem Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju! Molimo Kraljevsko Namjesništvo, da ovo naše iskreno saučešće dostavi Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. uz izraz naše bezgranične odanosti i vjernosti.

111. sastanak 22. okt. Frekvencija 88.90 %. Otvarajući ovaj sastanak pretsjedatelj pozdravlja sve prisutne i čestita bratu tajniku

Steineru rođendan, te izražava saučešće bratu Ing. Roguliću prigodom smrti njegove majke. — Klub jednoglasno zaključuje, da se osnuje fond za spomenik blaženopočivšega Viteškoga Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Prvi ulog u taj fond iznaša 200 Din, umjesto vijenca na odar majci brata Ing. Rogulića. — Tajnik čita zapisnik prošle sjednice i prispjelu poštu u kojoj ima mnogo saučešća stranih klubova povodom marseljske tragedije. — O češkim klubovima referiše brat Dr. Marković, o ljubljanskom i mariborskom klubu brat Depolo, a o francuskim klubovima brat Dr. Gruber. Na tom sastanku pročitano je i pismo brata guvernera.

112. sastanak 29. okt. Frekvencija 77.80 %. Pretsjedatelj otvara sastanak pozdravljajući brata Ing. Horvata iz Zagreba i g. Dr. Drinkovića kao naše mile gostove. Nadalje čestita bratu Hinku Steineru, koji za nekoliko dana udaje svoju kćerku. — Brat Dr. Marković komemorira pok. brata Vasilja Grdjića kao velikog radnika na prosvjetnom i nacionalnom polju i pok. brata Dr. Kostu Jovanovića liječnika iz Beograda. Milim pokojnicima prisutni kliču: Slava! — Nakon referata brata Dr. Markovića o češkim klubovima i brata Depola o slovenačkim klubovima, zahvaljuje se brat Horvat na pozdravima i gostoprimstvu, a brat Hinko Seiner na čestitkama.

✱

R. C. Z A G R E B

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Esplanade

277. sastanak 1. okt. Frekvencija 72.54 %. Pretsjednik Pavle Ostović, pozdravljen burno od prisutne braće, zauzima nakon odsutnosti od šest sedmica ponovno svoje pretsjedničko mjesto. Slijedi referat tajnika. — Brat pretsjednik svraća svoj braći pažnju na guvernerovo pismo, objavljeno u septembarskom broju „Jugoslovenskog Rotara“, a naročito na tačku 1 tog pisma. U toj tački tako su kratko i jezgrovito obradjene ideje, kakav treba da bude Rotary-klub i kakvi treba da budu rotari, da svaki rotar treba da to pismo pročita. — Brat Dragan Tomljenović iznosi svoje dojmove iz klubova Zürich,

St. Moritz i Lugano, i isporučuje pozdrave te se sjeća sa zahvalnošću vanredno prijateljskog prijema, koji je imao u pomenutim klubovima. — Brat Vladimir Mutafelija referira o radu i događajima u R. C. Sofija i Luxembourg. — Brat Ing. Zemljak drži predavanje o razvoju Zagreba i gradjevne djelatnosti poslije rata. Burni aplaus nagradio je predavača. Braća su sa naročitim interesom pratila razlaganja njegova o našem Zagrebu, što je najbolje posvedočila i vrlo živa diskusija u kojoj je većina braće sudjelovala. — Povodom posjete naših uzvišenih suverena u Sofiji braća se raduju Njihovom oduševljenom prijemu, te se zaključuje da se pošalje slijedeći brzopjav Rotary Clubu Sofija: „Radujući se najsrdačnijim prijemu naših uzvišenih Vladara u Sofiji i u bratskoj Bugarskoj pozdravljamo Vas najtoplije.“ — Jedan od glavnih rotarskih ciljeva je unapredjenje mira i dobre volje medju narodima, pa stoga srdačno pozdravljamo sve što vodi ispunjenju tog cilja, a pogotovo kad se radi o što većem zblizenju izmedju dviju bratskih zemalja: Bugarske i Jugoslavije.

278. sastanak 8. okt. Frekvencija 66.67 %. Po otvorenju sjednice pretsjednik pozdravlja prisutne goste i braću. Tajnik brat Dragan Tomljenović predaje klubu zastavu Rotary Cluba Bern, koju je poslao rotar dr. Grossweiler, kojega smo imali čast pozdraviti nedavno u našem klubu. — Brat Dr. Hanaman opisuje svoj posjet u klubovima Sarajevo i Banja Luka i isporučuje braći pozdrave tamošnjih rotara. — Brat pretsjednik stavlja braći do znanja, da će brat guverner Dr. Krejči posjetiti zvanično naš klub 15. o. mj., te se utvrđuje odmah program za sjednicu i doček. — Zaključuje se da brat Viktor Frank zastupa naš klub na proslavi petgodišnjice opstanka Rotary Cluba Osijek, koja će biti održana dne 25. o. mj. — Brat Marko Bauer drži predavanje o zakonu o gradskim opštinama, koje je sa velikom pažnjom saslušano.

279. sastanak 15. okt. Frekvencija 76.47 %. Održana je žalobna sjednica u počast uspomene blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja. — Nakon žalobne sjednice održana je kratka sjednica, na kojoj je zaključeno, da se iz klupskih sredstava

preda pretsjedniku općine grada Zagreba, gospodinu Rudolfu Erberu, svota od 5000 Din da ju na dan Kraljeve sahrane razdijeli medju najblijednija lica u Zagrebu, a na spomen Velikog Kralja.

280. sastanak 22. okt. Frekvencija 80.30 %.

Po otvorenju sjednice prelazi se odmah na dnevni red; brat tajnik referira o prispjeloj pošti. — Povodom tragične smrti Kralja-Mučenika primio je naš klub brojne sažalnice iz bratske Čehoslovačke, Austrije, Njemačke, Engleske i Francuske. — Brat pretsjednik čita interesantni izvještaj brata Ede Markovića o aktivnosti klubova 77. distrikta, koji je on u svojstvu člana EAC podnio na konferenciji EAC u Baden-Badenu dne 15. i 16. septembra o. g. Pretsjednik zahvaljuje bratu Edi Markoviću za ovaj lijepo i dobro obradjen izvještaj, koji su braća sa naročitom pažnjom saslušala. — Sjednica je završena predavanjem brata Krešimira Broveta o privrednim udruženjima u Jugoslaviji. Živahna diskusija, naročito o zakonu o radnjama, bila je dokaz interesa braće za ovo predavanje.

281. sastanak 29. okt. Frekvencija 66.67 %.

Pretsjednik komemorira pok. brata rotara Vasilja Grdjića, člana R. C. Sarajevo, koji se je istaknuo kao zaslužan kulturni i nacionalni radnik. Ustajanjem i šutnjom od jedne minute odaju braću poštu pokojniku i kliču: „Slava mu!“ — Nakon toga pretsjednik brat Ostović skreće pažnju članova na to, da je jučer 28. o. m. bio čsl. narodni blagdan u slavu godišnjice oslobodjenja. Taj je blagdan u tišini proslavljen zbog naše nacionalne žalosti. Čehoslovački i jugoslavenski pokret povezani su iskrenom saradnjom kroz posljednih sto godina i teškim borbama i stradanjima za vrijeme svjetskog rata. Prijateljstvo koje veže čehoslovački i jugoslavenski narod bazira se na iskrenoj i bratskoj ljubavi izmedju naša dva naroda čija je tijesna saradnja potrebna u budućnosti kao što je bila potrebna u prošlosti i sadašnjosti. Želi svaku sreću i napredak bratskoj Čehoslovačkoj republici. Spominje zatim da je danas godišnjica što je hrvatski sabor u Zagrebu svojom slobodnom odlukom prekinuo državnu zajednicu sa Mađarskom i Hapsburzima, te je kao suvereni organ trojedne kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije delegirao Narodno Vijeće,

da poradi na ujedinjenju sa Srbijom i Crnom gorom u jednu državu. To je ujedinjenje 1. decembra iste godine i ostvareno. Današnji dan proslavljen je u tišini na slavi artiljerijskog puka u Zagrebu. Jugoslavija je stvorena radom i stradanjem čitavih generacija Hrvata i Srba, a mi ćemo nastaviti da unapredjujemo njene interese i da čuvamo neprikosnovesnost jugoslavenske državne zajednice. — Brat ing. Alaupović daje svoj izvještaj o radu čehoslovačkih klubova u zadnja dva mjeseca, a brat Raymond Warnier izvješćuje iscrpno o svom boravku u Francuskoj, te je o posjetu u Rotary Klubovima Cannes i Paris. — Slijedi predavanje brata Marka Bauera o privrednom savjetu Male Antante.

Kandidatura guvernera. Pretsjednik saopštava da je Upravni odbor na svojoj zadnjoj sjednici odlučio da naš klub postavi kandidata za guvernera za godinu 1935/1936 te da kandiduje brata dra. Jozu Poduju. Budući da je brat dr. Poduje dao svoj pristanak predlaže ga kao klupskog kandidata za guvernera za iduću rotarsku godinu, što braća uz burno odobravanje prihvataju.

R. C. Z E M U N

Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Central

40. sastanak 8. okt. Фреквенца 73.68 %. Брат претседник Викархаузер отвара састанак, поздравља браћу и извињава оне који су отсутни. Чита писмо брата Ђорића, којему ће изразити саучешће приликом губитка његове мајке, чему се сва присутна браћа прикључују. За овим честита имендан брату Новаку. — Брат секретар извештава о стигној пошти. Примили смо два писма брата гувенера о којима је брат гувернер већ и извештен. Обрасци о посету испуњени су и враћени. Седница је заказана са Управним одбором у суботу 20. о. м. у 10 сати пре подне. Р. К. Осиек позива наш клуб на прославу петгодишњице инаугурације на дан 25. о. м. Пошто се нико од браће није јавио, братском клубу биће упућена честитка. Надаље извештава тајник о прим-

љеним извештајима наших и страних клубова из којих важније податке чита. За наш чартер послани су позиви свима братским клубовима у Југославији и десетак позива у иностранство Ротарским функционерима и ближним клубовима као и нашим пастгувернерима. Гости из Земунa неротара позвано је укупно 11. — Брат претседник обавештава браћу из Виклилетра и наставља о дописима брата гувернера. Жеља за измену извештаја реализоваће се после чартера, када се набаве потребне ствари. Преостало време употребљено је само за рад око што успешније организације наше прославе чартера. Подељене су дужности браћи. Брату тајнику подељен је допуст за 15. о. м. пошто путује у Бугарску.

41. састанак 15. окт. Фреквенца 78.94 %. Данашњи састанак је био жалобан, посвећен једино успомени благопочившег Краља Александра. Браћа су се састала у својој зборници, овом приликом без уобичајене вечере, у свечаном оделу и у великој потиштености и тузи. — Како је ово вече био и дочек посмртних остатака покојног Витешког Краља Александра I. Ујединитеља, на жељезничкој станици и на томе дочеку суделовао је мањи део браће као ротари, док су остали били присутни на колодвору као претставници и вође социјалних, културних и других установа нашега града. Претседник брат Виктор М. Викархаузер отварајући наш 41. састанак у 21 час, одржао је узбуђеним гласом говор. Браћа су стојећи саслушала реч претседника. Овиме је закључен овај свечани састанак у 21.25 сати, а браћа се у тишини разишла и упутила на станицу.

Међуклупски 42. састанак 22. октобра. Фреквенција 31.57 %. За овај састанак није се поуздано знало да ће бити заједно са Р. К. Београд. Један део чланова састао се у нашој зборници у хотелу «Централ», док је већи део замишљао да се састанци наши неће уопште одржавати за време дубоке жалости. Одлука да се састанак одржи заједно са Р. К. Београд, донета је последњег тренутка, када се сазнало да ће на пролазу посетити Београдски клуб

европски секретар Др. Алех. Потер. Вече је протекло у пријатељском и братском расположењу са члановима београдског клуба.

43. састанак 29. окт. Фреквенца 47·36 %. Под осећајима искреног бола и дубоке жалости претседник брат Викархаузер отвара 43. састанак извештавајући чланове да ће се за сада наши састанци одржавати без уобичајених ротарских вечера. Обавештава браћу о састанку

управног одбора, на којему је решавано о разним предметима ротарског живота. За интернационалне ротарске конгресе чита питања и наше одговоре. Чланови одобравају да се овакви одговори пошаљу централи у Чикаго. Затим брат претседник чита и обавештава браћу о свима важнијим деловима из Њуслетра, који су са пажњом саслушани. Остали део састанка посвећен је административном извештавању секретара.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

Izveštaj za mjesec oktobar 1934

Redni broj	IME KLUBA	Broj održanih sastanaka	Prosječni broj članova	Prosječni broj prisutnih članova	Prosječni mjesečni procenat	100% sastanaka	Primedba
1	Banjaluka	4	14·00	9·50	67·85	4	
2	Beograd	4	52·75	33·00	62·57	4	
3	Dubrovnik	3	18·00	15·66	87·03	3	
4	Ljubljana	3	40·00	29·34	73·34	3	
5	Maribor	5	35·00	26·80	76·57	5	
6	Novi Sad	2	35·00	23·50	67·14	2	
7	Osijek	3	23·00	21·00	91·30	3	
8	Pančevo	4	22·00	17·25	78·40	4	
9	Sarajevo	5	26·80	18·20	67·85	5	
10	Skoplje	4	28·25	20·00	70·80	4	
11	Split	4	23·25	17·25	74·11	4	
12	Subotica	3	21·00	13·66	65·07	3	
13	Sušak	4	22·00	17·50	79·54	4	
14	Šibenik	3	17·67	14·33	81·37	3	
15	Varaždin	4	20·00	17·00	85·00	4	
16	Vukovar	5	18·00	16·00	88·89	5	
17	Zagreb	5	51·00	37·00	72·55	5	
18	Zemun	4	19·00	11·00	57·88	4	
Ukupno:		69	486·72	357·99	1347·26	69	
Prosječno:			27·04	19·88	74·84		

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Viljem Krejči, Ljubljana, Wolfova ulica broj 5/I.
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani. Predstavnik Miroslav Ambrožič.

SPEDICIJSKO
PODJETJE

R. Ranzinger

LJUBLJANA

TELEFON
š. 20-60 in 31-60

*

Prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine prosto skladišče.

Carinsko posredovanje.

Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

MIRNA

ugljenokopno dioničko društvo

ZAGREB, ILICA 31

Telefon 32-97

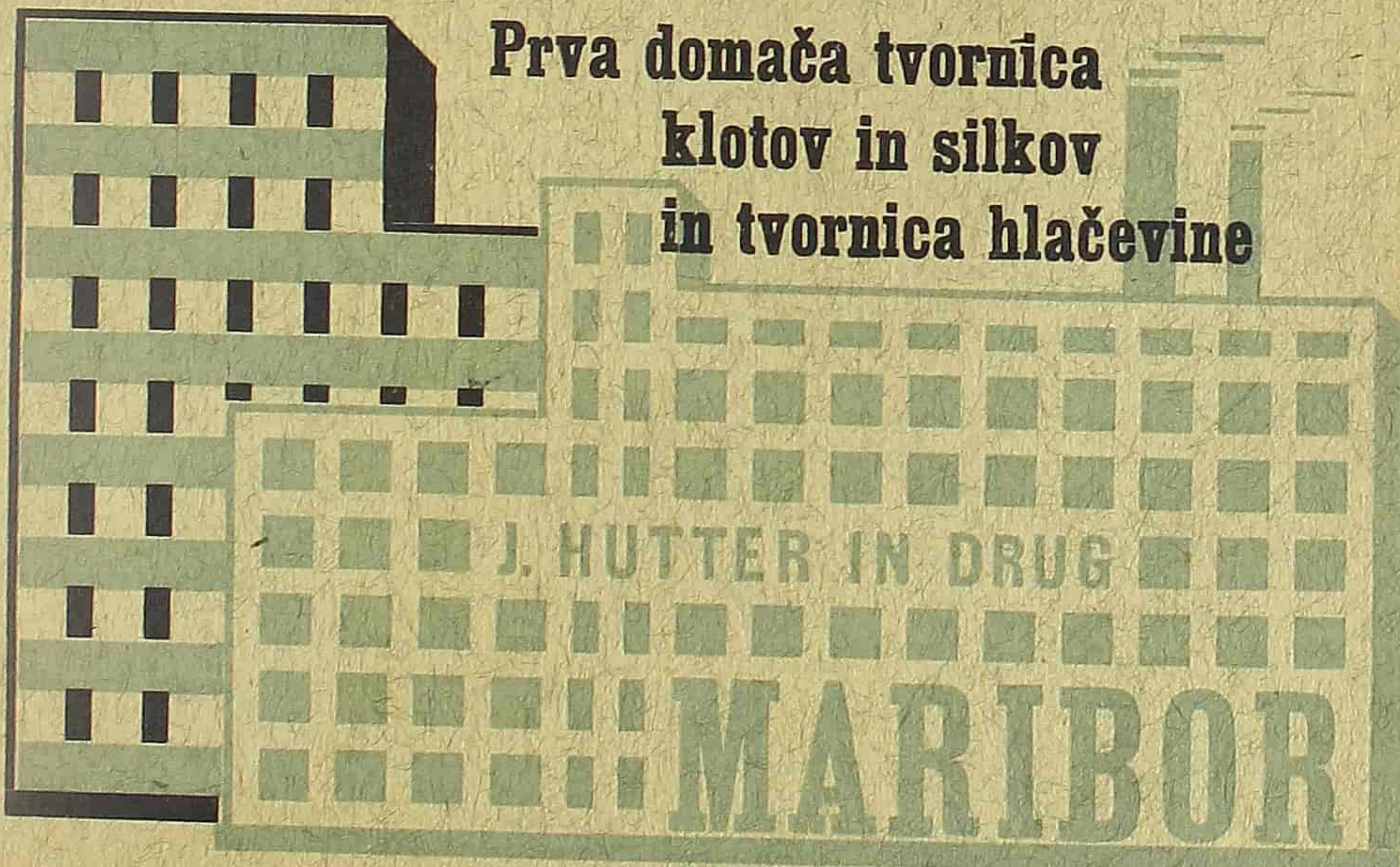
Telegramm: Mirna

Ugljen za industriju,
obrt i kučni ogrijev
iz ugljenika RADO-
BOJ kod Krapine i
ugljenika BREGL kod
Koprivnice

Produkcija 80.000 tona godišnje

J. HUTTER IN DRUG

Prva domača tvornica
klotov in silkov
in tvornica hlačevine

J. HUTTER IN DRUG

MARIBOR

D E L N I Š K A D R U Ž B A

PIVOVARNE

UNION

LJUBLJANA

priporoča svoje izborne izdelke:

SVETLO in ČRNO PIVO

v sodih in steklenicah

PEKOVSKI KVAS

ŠPIRIT VSEH VRST

ZA KOPIJE I POVEČANJA
A G F A
FOTOGRAFSKI PAPIR

AGFA-LUPEX

PAPIR ZA AMATERE SA
VELIKIM ZAHTJEVIMA

AGFA-LUPEX Chamois smeđi

SPECIJALNI PAPIR SA ŽI-
VIM SMEDJECRNIM TO-
NOM SLIKE

AGFA-VERDEX PAPIR

KOJA IZRAVNO ZELENO
RAZVIJA

AGFA-BROVIRA PAPIR

ZA POVEČANJA
(4 GRADACIJE)

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
MARIBOR

CENTRALA: MARIBOR
v lastni novi palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice.

PODRUŽNICA: CELJE
nasproti pošte, prej Južno-
štajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in te-
koči račun proti najugodnejšemu
obrestovanju. Najbolj varna na-
ložba denarja, ker jamči za vloge
pri tej hranilnici Dravska banovina
z vsem svojim premoženjem in z
vso svojo davčno močjo. Hranilnica
izvršuje vse v denarno stroko spa-
dajoče posle točno in kulantno